

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 11.7.2019
COM(2019) 333 final

POROČILO KOMISIJE

**LETNO POROČILO 2018
O UPORABI NAČEL SUBSIDIARNOSTI IN SORAZMERNOSTI TER O ODNOSIH
Z NACIONALNIMI PARLAMENTI**

LETNO POROČILO 2018

O UPORABI NAČEL SUBSIDIARNOSTI IN SORAZMERNOSTI TER O ODNOSIH Z NACIONALNIMI PARLAMENTI

1. UVOD

Komisija vsako leto v skladu s členom 9 Protokola št. 2 k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije predloži letno poročilo o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti pri pripravi zakonodaje Evropske unije. Odločila se je tudi, da bo od leta 2005 objavljala letna poročila o svojih odnosih z nacionalnimi parlamenti. Glede na pomembno vlogo, ki jo imajo nacionalni parlamenti pri uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, se je Komisija odločila, da ti poročili združi. S tem novim pristopom bo večji poudarek namenjen stališčem nacionalnih parlamentov, hkrati pa ne bo prekrivanj obeh letnih poročil. To 26. poročilo o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti torej zajema tudi odnose med Komisijo in nacionalnimi parlamenti.

V zvezi z uporabo načel subsidiarnosti in sorazmernosti je treba za leto 2018 omeniti predvsem delo projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ (v nadaljnjem besedilu: projektna skupina), ki jo je ustanovil predsednik Juncker, predseduje pa ji prvi podpredsednik Komisije Timmermans. Ugotovitve te skupine so ponovno spodbudile medinstitucionalni razmislek in konkretne ukrepe za zagotovitev, da se zakonodaja Unije razvija in izvaja v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti. Število obrazloženih mnenj se je tako kot v prejšnjih dveh letih še naprej zmanjševalo in nobeden od predlogov Komisije ni prejel obrazloženih mnenj od več kot štirih nacionalnih parlamentov, kar je precej pod pragom za uporabo „rumenega kartona“.

Na splošno so bili odnosi z nacionalnimi parlamenti leta 2018 še naprej intenzivni in produktivni. Mnenja, ki se predložijo kot del političnega dialoga Komisije z nacionalnimi parlamenti in v okviru mehanizma zgodnjega opozarjanja o subsidiarnosti, zajemajo zelo različne politike in vprašanja. Število mnenj, predloženih v političnem dialogu, je leta 2018 ostalo na enaki visoki ravni kot leta 2017, čeprav je veliko večino mnenj predložilo nekaj zelo dejavnih domov parlamentov. Leta 2018 pa se je število nacionalnih parlamentov, ki niso predložili nobenega mnenja, povečalo na osem (deset domov parlamentov). Hkrati je približno tretjina vseh mnenj, ki jih je prejela Komisija, zadevala predloge, za katere se ne izvaja nadzor subsidiarnosti¹, vključno s številnimi mnenji na lastno pobudo, ki niso povezana z nobenim posebnim predlogom Komisije.

To kaže, da veliko večino nacionalnih parlamentov še vedno zanima dejavno sodelovanje s Komisijo pri njenih pobudah, tudi v zgodnji, a v prihodnost usmerjeni fazi političnega cikla, na primer o naslednjem večletnem finančnem okviru ali o poglobitvi ekonomske in monetarne unije. Ta intenzivna izmenjava mnenj je izražena tudi z velikim številom obiskov komisarjev v nacionalnih parlamentih in obratno.

¹ Na primer zakonodajni predlogi na področjih, na katerih ima Unija izključno pristojnost, ali sporočila in bele knjige.

2. UPORABA NAČEL SUBSIDIARNOSTI IN SORAZMERNOSTI V INSTITUCIJAH

2.1 Komisija

Projektna skupina za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ ter spremljanje njenih priporočil

Predsednik Juncker je 12. septembra 2017 v govoru o stanju v Uniji napovedal ustanovitev projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“. Šest članov² projektne skupine se je skupaj s prvim podpredsednikom Komisije Fransom Timmermansom kot predsednikom skupine med januarjem in julijem 2018 sestalo sedemkrat, da bi razpravljali o nalogah, ki jih je predsednik Juncker predstavil v svojem sklepu o ustanovitvi projektne skupine:

- kako načeli subsidiarnosti in sorazmernosti bolje uporabljati pri delu institucij Unije, zlasti pri zakonodajnem delu;
- kako opredeliti vsa področja, na katerih bi bilo mogoče odločanje in/ali izvajanje sčasoma v celoti ali delno prenesti na države članice oziroma jim ti nalogi trajno vrniti;
- kako regionalne in lokalne organe bolj vključiti v oblikovanje in spremljanje politik Unije.

Projektna skupina je na podlagi teh razprav, javne obravnave in prispevkov številnih deležnikov v poročilu, ki ga je 10. julija 2018 predložila predsedniku Junckerju, podala devet priporočil³. Glavna priporočila so bila:

- Potreben je nov način dela, da bi izboljšali zakonodajo na podlagi skupnega razumevanja subsidiarnosti in sorazmernosti.
- Za večjo vlogo lokalnih in regionalnih organov ter nacionalnih parlamentov je potrebna „aktivna subsidiarnost“, da bi se spodbudilo prevzemanje odgovornosti za to, kar počne Unija.
- Unija bi morala učinkoviteje uporabljati svoje vire in prednostno razvrščati svoje ukrepe, vendar ni razloga, da bi se pristojnosti iz Pogodbe ali celotna področja prenesla nazaj na države članice.

V sporočilu Načeli subsidiarnosti in sorazmernosti: krepitev njune vloge pri oblikovanju politik EU⁴, sprejetem 23. oktobra 2018, je Komisija v širšem smislu določila svoj odziv na projektno skupino. Pozvala je tudi druge institucije, posvetovalne organe, nacionalne parlamente in druge, naj proučijo, kako se bodo odzvali na priporočila projektne skupine.

² Trije člani iz nacionalnih parlamentov, in sicer Reinhold Lopatka (Avstrija), Kristian Vigenin (Bolgarija) in Toomas Vitsut (Estonija), ter trije člani iz Odbora regij, in sicer Karl-Heinz Lambertz (Belgija), Michael Schneider (Nemčija) in François Decoster (Francija). Evropski parlament ni izkoristil povabila Komisije za vključitev v projektno skupino.

³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sl.

⁴ COM(2018) 703.

Komisija bo:

- na standarden in strukturiran način predstavila ocene subsidiarnosti in sorazmernosti, pri čemer bo uporabila skupno ocenjevalno preglednico, ki jo predlaga projektna skupina. Prednosti tega bo mogoče v celoti izkoristiti, če bodo Evropski parlament, Svet in nacionalni parlamenti naredili enako;
- v posvetovanja in vrednotenja boljše vključila stališča lokalnih in regionalnih organov, saj so njihove izkušnje iz prve roke pri izvajanju zakonodaje Evropske unije bistvene;
- podrobneje preučila obstoječo zakonodajo z vidika subsidiarnosti, sorazmernosti ter vloge lokalnih in regionalnih organov. To vključuje delegirane in izvedbene akte;
- nacionalnim parlamentom omogočila, da bodo učinkoviteje opravljali svojo vlogo, tako da bo v dogovoru z Evropskim parlamentom in Svetom, obdobje božičnih in novoletnih praznikov izpustila iz osemtedenskega obdobja, v katerem lahko predložijo obrazložena mnenja;
- pripravila skupne odgovore, kadar štirje ali več nacionalnih parlamentov izda obrazložena mnenja o zakonodajnem predlogu Komisije, vendar njihovo število ne dosega praga, ki je potreben za sprožitev „rumenega kartona“. To bo zagotovilo večji pomen mnenj nacionalnih parlamentov in celovit pregled izraženih pomislekov ter mnenj Komisije, ki bodo na voljo tudi javnosti in sozakonodajalcema.

Komisija je v sporočilu z dne 15. aprila 2019 o pregledu stanja agende za boljše pravno urejanje⁵ določila ukrepe, ki jih namerava sprejeti za pripravo svojih zakonodajnih predlogov.

Prvi podpredsednik Komisije Frans Timmermans je pristop Komisije predstavil 15. in 16. novembra 2018 na konferenci o subsidiarnosti kot temeljnem načelu Evropske unije, ki jo je v Bregenzu organiziralo avstrijsko predsedstvo.

Komisija je 20. decembra 2018 v okviru političnega dialoga od zgornjega doma poljskega parlamenta (v nadaljnjem besedilu: *Senat*) prejela prvo mnenje o svojem sporočilu z dne 23. oktobra. *Senat* je izrazil podporo nameri Komisije, hkrati pa zahteval nadaljnjo krepitev vloge nacionalnih parlamentov pri naslednji reviziji pogodb⁶.

Boljše pravno urejanje – analiza subsidiarnosti in sorazmernosti

Komisija je leta 2018 še naprej izvajala svojo okrepljeno agendo za boljše pravno urejanje ter načeli subsidiarnosti in sorazmernosti vključila v vse faze oblikovanja politik na podlagi izboljšanih smernic, objavljenih leta 2017. Portal „Povejte svoje mnenje“⁷ je bil dodatno izboljšan, da bi se državljanom in deležnikom zagotovila enotna dostopna točka za sodelovanje pri pripravi politike Komisije. Poleg tega je Komisija še naprej vrednotila obstoječe zakone in okvire politike, nato pa predstavila predloge za njihovo revizijo. Ta vrednotenja zajemajo ocene, ali obstoječi ukrepi politik še vedno ustrezajo svojemu namenu ter v kakšnem obsegu so skladni z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti.

⁵ COM(2019) 178.

⁶ V prvi četrtini leta 2019 je Komisija prejela dodatna mnenja drugih domov parlamentov, ki so večinoma izražala podporo.

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_sl.

Spletišče Komisije „Zmanjšajte breme – povejte svoje mnenje“⁸ ter platforma programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT)⁹ javnosti in deležnikom zagotavljata možnost, da komunicirajo s Komisijo o morebitnih prevelikih bremenih ali neučinkovitosti obstoječe zakonodaje Unije, kar lahko zadeva tudi vidike subsidiarnosti ali sorazmernosti. Leta 2018 je platforma REFIT pripravila 20 mnenj s priporočili Komisiji, kako poenostaviti in zmanjšati regulativna bremena, ki izhajajo iz veljavne zakonodaje Unije¹⁰. Komisija se na ta priporočila odziva zlasti z izvajanjem svojih delovnih programov.

V skladu s smernicami za boljše pravno urejanje in spremljajočo „zbirko orodij“¹¹ mora Komisija izvesti analizo subsidiarnosti, kadar proučuje novo pobudo na področjih, na katerih Unija nima izključne pristojnosti, ter kadar vrednoti pomembnost in evropsko dodano vrednost obstoječega posredovanja. Komisija subsidiarnost analizira pri zakonodajnih in nezakonodajnih pobudah.

Cilj analize je oceniti:

1. ali ukrep na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni zadostuje za doseg želenega cilja in
2. ali bi ukrep Unije v primerjavi z ukrepom držav članic zagotovil dodano vrednost.

V skladu z načelom sorazmernosti vsebina in oblika ukrepov Unije ne smeta presežati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodb. Spoštovanje načela sorazmernosti pomeni zagotavljanje, da pristop in raven regulativnega ukrepa ustrezata njegovemu cilju. V vseh ocenah učinka, vrednotenjih in preverjanjih ustreznosti bi morali jasno analizirati uporabo načela sorazmernosti.

Ocene učinka

Leta 2018 je Odbor za regulativni nadzor¹² (v nadaljnjem besedilu: Odbor) pregledal 75 ocen učinka in o vsaki od njih izdal mnenje¹³. V 16 primerih je bilo treba izboljšati analizo subsidiarnosti in evropske dodane vrednosti, medtem ko je 47 mnenj vsebovalo pripombe, katerih namen je bil izboljšati analizo sorazmernosti in primerjavo možnosti politike. Naslednji primeri ponazarjajo, kako je Odbor leta 2018 ocenil subsidiarnost in sorazmernost ter pomagal Komisiji izboljšati analizo o tem, kako so predlogi skladni s tema načeloma:

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load_sl.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_sl. Platforma REFIT je od svoje ustanovitve leta 2015 pripravila 89 priporočil.

¹⁰ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/simplification/consultation/contributions_sl.htm.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox_en.

¹² Odbor za regulativni nadzor sestavljajo predsednik (raven generalnega direktorja v direktoratu) in šest polnopravnih članov, od katerih trije niso iz Komisije. Vsi člani Odbora so neodvisni in delujejo kot posamezniki na podlagi svojega strokovnega znanja. Odbor preverja kakovost ocen učinka, preverjanj ustreznosti in pomembnih vrednotenj. Subsidiarnost in sorazmernost sta del tega preverjanja kakovosti. https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_sl.

¹³ Mnenja so objavljena skupaj z ocenami učinka, ko Komisija sprejme pobude.

- Po nadzoru Odbora je bilo **področje uporabe** predloga Komisije o **nepoštenih trgovinskih praksah zoženo** na asimetrične pogajalske odnose z malimi in srednjimi podjetji (MSP) in se ni več osredotočalo na celotno **verigo preskrbe s hrano**¹⁴.
- Odbor je v pozitivnem mnenju s pridržki glede **nezakonitih spletnih vsebin**¹⁵ izrazil dvome o sorazmernosti predvidenih možnosti politike, pri čemer je trdil, da te možnosti niso bile skladne z obsegom intervencije. Slednja je bila osredotočena na teroristične spletne vsebine, vendar izhodiščne možnosti in možnosti politike tega niso ustrezno izražale. V oceni učinka bi bilo treba tudi bolje proučiti, zakaj je bilo dodatno ukrepanje na področju terorističnih vsebin bolj nujno kot pri drugih nezakonitih vsebinah. Zato je bila ocena učinka spremenjena, **možnosti politike pa so bile prilagojene, da bi se zagotovila boljša osredotočenost in podrobnejša vsebina.**
- Odbor je v negativnem mnenju o **zaščiti žvižgačev**¹⁶ izrazil dvom o analizi subsidiarnosti v okviru ocene učinka in zaprosil za njeno izboljšanje. Na podlagi tega je bila v revidirani oceni učinka oblikovana utemeljitev za ukrepe Evropske unije, saj ni na voljo dovolj nacionalnih ali veljavnih evropskih zakonov o žvižgaštvu. **Poudarjena in bolje ponazorjena je bila čezmejna razsežnost**, kar kaže na potrebo po ukrepanju na ravni Evropske unije.
- V zvezi s **programom za digitalno Evropo**¹⁷, ki je del večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, je Odbor menil, da bi morala ocena učinka bolj vključevati zaveze držav članic glede sovlaganja in prispevanja k skupni infrastrukturi na evropski ravni. V oceni učinka bi bilo treba tudi bolje opredeliti prošnjo držav članic, raziskovalne skupnosti in zasebnega sektorja za uskladitev njihovih dejavnosti na področju raziskav in usposabljanja. Prikazati bi bilo treba, kako bi program porabe prispeval k izpolnitvi te zahteve. V odziv na pomisleke Odbora je bil v revidirani oceni učinka **oddelek o sodelovanju držav članic razširjen in preoblikovan tako, da ustreza petim delom programa.**

Vrednotenje in preverjanje ustreznosti

Subsidiarnost in sorazmernost sta bila bistvena elementa pri retrospektivnih vrednotenjih in preverjanjih ustreznosti, s katerimi se presodi, ali evropski ukrepi prinašajo pričakovane rezultate v smislu uspešnosti, učinkovitosti, skladnosti, pomembnosti in evropske dodane vrednosti. Komisija je leta 2018 dokončala približno 70 vrednotenij, vključno s tremi preverjanji ustreznosti (vrednotenji širših področij). Ta tri preverjanja ustreznosti so zadevala pomorske zadeve, zakonite migracije in zakonodajo o kemikalijah (razen uredbe REACH).

Odbor za regulativni nadzor je leta 2018 pregledal 10 pomembnih vrednotenij in preverjanj ustreznosti. V sedmih primerih, med drugim v zvezi z zakonitimi migracijami, ribištvom in pomorskimi zadevami, okolju prijaznejšo skupno kmetijsko politiko in strategijo Evropske unije za prilagajanje podnebnim spremembam, je priporočil izboljšave v kategoriji „pomembnost in

¹⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-182-3-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

¹⁵ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-397-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

¹⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-198-3-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-289-1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

dodana vrednost EU/subsidiarnost“. S tem nadzorom se je izboljšala analiza Komisije v okviru vrednotenja in preverjanja ustreznosti, kar zadeva načeli subsidiarnosti in sorazmernosti¹⁸.

2.2 Evropski parlament

Leta 2018 je Evropski parlament uradno prejel 473 predložitve nacionalnih parlamentov, poslanih na podlagi Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti¹⁹. Od teh je bilo 46 obrazloženih mnenj, ostalih 427 pa prispevkov (tj. predložitve, ki ne zadevajo vprašanj glede skladnosti z načelom subsidiarnosti). Za primerjavo, leta 2017 je bilo Evropskemu parlamentu uradno poslanih 49 obrazloženih mnenj in 372 prispevkov. Delež obrazloženih mnenj v primerjavi s prispevki ostaja majhen, kar kaže, da nacionalni parlamenti preverjanja subsidiarnosti ne vidijo toliko kot sredstvo za zavlačevanje zakonodajnega postopka Evropske unije, temveč bolj kot način za izražanje svojih stališč in pomislekov²⁰.

V skladu s Prilogo V k Poslovniku Evropskega parlamenta je za zagotavljanje skladnosti z načelom subsidiarnosti horizontalno odgovoren Odbor za pravne zadeve (JURI). Vsakih šest mesecev je član Odbora za pravne zadeve na podlagi rotacije med političnimi skupinami imenovan za stalnega poročevalca za subsidiarnost. V prvi polovici leta 2018 je bil stalni poročevalec Sajjad Karim (Evropski konservativci in reformisti), v drugi polovici leta pa Gilles Lebreton (Evropa narodov in svobode). Obrazložena mnenja, ki jih je Odbor prejel in kot taka potrdil, so v dnevni red prve razpoložljive seje Odbora za pravne zadeve vključena v informativne namene.

Odbor za pravne zadeve tudi redno pripravlja poročilo o letnem poročilu Komisije o subsidiarnosti in sorazmernosti. Zadnje poročilo o letnem poročilu o subsidiarnosti in sorazmernosti je izjemoma zajemalo leti 2015 in 2016. To poročilo, ki ga je pripravila Mady Delvaux (Socialisti in demokrati), je bilo sprejeto na plenarnem zasedanju 18. aprila 2018²¹.

Odbor za pravne zadeve prispeva tudi k poročilom o vprašanjih v zvezi s subsidiarnostjo in sorazmernostjo, ki jih dvakrat letno pripravi Konferenca odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC)²². Tako je zlasti v odgovoru na 29. polletno poročilo COSAC in glede na svojo resolucijo z dne 17. maja 2017 ponovno potrdil, da bi lahko v okviru morebitnega pregleda Pogodb izboljšali postopek preverjanja subsidiarnosti, da bi bil ta učinkovitejši²³. Razmislili bi lahko na primer, ali bi bilo treba obrazložena mnenja omejiti na preverjanje utemeljitve subsidiarnosti oziroma ali bi ta mnenja morala vključevati tudi ocene sorazmernosti

¹⁸ Dodatne informacije o preverjanjih ustreznosti na spletišču platforme REFIT: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_sl.

¹⁹ Za informacije o postopku Evropskega parlamenta za obravnavo obrazloženih mnenj nacionalnih parlamentov glej točko 2.3 letnega poročila za leto 2016 o subsidiarnosti in sorazmernosti.

²⁰ Vse predložitve nacionalnih parlamentov se objavijo v zbirki podatkov Connect, ki jo upravlja Evropski parlament in ki vsebuje dokumente, ki so jih predložili nacionalni parlamenti: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html>

²¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0120+0+DOC+XML+V0//SL>.

²² Za več v zvezi s COSAC glej oddelek 5 spodaj.

²³ Glej odgovor Evropskega parlamenta v Prilogi k 29. letnemu poročilu EN (str. 346), <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc565f936fe0165fc71d02603b4&appLng=SL>.

in kakšen bi moral biti učinek v primerih, kadar je v skladu s členom 7(2) Protokola št. 2 dosežen prag za te postopke.

Odbor za pravne zadeve je tudi predlagal, da bi se lahko osemtedensko obdobje, v katerem lahko nacionalni parlamenti izdajo obrazložena mnenja, na podlagi utemeljenih objektivnih razlogov (npr. naravnih nesreč in počitnic) podaljšalo. To bi bilo mogoče doseči s političnim dogovorom med institucijami Evropske unije in nacionalnimi parlamenti. Poleg tega je Odbor za pravne zadeve predlagal, naj Komisija skupaj z nacionalnimi parlamenti oceni možnost določitve nezavezujočih smernic za pomoč nacionalnim parlamentom pri ocenjevanju skladnosti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti, ne da bi bila pri tem ogrožena njihova diskrecijska pravica.

Služba Evropskega parlamenta za raziskave je Evropskemu parlamentu tudi še naprej pomagala pri upoštevanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti pri njegovem delu:

- s sistematičnim preverjanjem vidikov subsidiarnosti in sorazmernosti v ocenah učinka, ki jih je pripravila Komisija, in usmerjanjem pozornosti na morebitne izražene pomisleke glede tega, zlasti pomisleke nacionalnih parlamentov in Odbora regij²⁴;
- z zagotavljanjem, da se ti načeli v celoti upoštevata pri delu Evropskega parlamenta, na primer pri izvajanju ocen učinka njegovih lastnih vsebinskih sprememb ali analiziranju dodane vrednosti predlogov za novo zakonodajo, ki jih Parlament pripravi na podlagi člena 225 PDEU, in stroškov neukrepanja na ravni Evropske unije, ter
- s preverjanjem vidikov subsidiarnosti in sorazmernosti pri pripravi osnutkov ocen učinka, pri čemer se osredotoča na dodano vrednost Evropske unije in ne na nacionalno porabo ali nacionalne ukrepe.

2.3 Evropski svet in Svet Evropske unije

Evropski svet je v sklepih, ki jih je sprejel na seji 14. decembra 2018 v zvezi z nadaljnjim dokončanjem agende za enotni trg Evropske unije²⁵, pozval „k izvajanju in izvrševanju sprejetih odločitev in pravil na vseh ravneh upravljanja, pa tudi k spoštovanju standardov in zagotavljanju pametne uporabe načel boljšega pravnega urejanja, *vključno s subsidiarnostjo in sorazmernostjo*“. V teh sklepih je Evropski svet z vidika priprave naslednje strateške agende voditeljev pozdravil tudi skupno poročilo o posvetovanjih z državljani. V tem skupnem poročilu, predloženem v imenu avstrijskega predsedstva in prihodnjega romunskega predsedstva Sveta Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Svet), je poudarjen pomen načela subsidiarnosti²⁶.

Svet je v sklepu z dne 30. novembra 2018 o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 16/2018 z naslovom Naknadni pregled zakonodaje EU: sistem je dobro uveljavljen, vendar ni

²⁴ Evropski parlament je leta 2018 pripravil 64 prvih presoj ocene učinka Evropske komisije, eno podrobno presojo ocene učinka Evropske komisije in eno celovito oceno učinka, 17 naknadnih evropskih ocen učinka, 6 drugih naknadnih ocen in 4 dokumente o izvajanju v praksi v zvezi s tem. Pripravil je tudi tri poročila o stroških neukrepanja na ravni EU, šest ocen evropske dodane vrednosti ter eno analizo stroškov in koristi.

²⁵ EUCO 17/18, točki II/2 in IV/15, na voljo na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17-2018-INIT/sl/pdf>.

²⁶ Dokument Sveta 14535/18, str. 7, na voljo na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14535-2018-INIT/sl/pdf>.

popoln²⁷ izpostavil „pomen Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje [...], njegove cilje – kot so zakonodajna osredotočenost na področja z največjo dodano vrednostjo za evropske državljanke in državljane, poenostavitev zakonodaje Unije in preprečitev pretiranega urejanja s predpisi – in načela, kot so subsidiarnost, sorazmernost, pravna varnost in preglednost“.

Svet v skladu s členom 4 Protokola št. 2 k Pogodbama nacionalnim parlamentom posreduje vse osnutke zakonodajnih aktov (in spremenjene osnutke), ki jih predložijo skupina držav članic, Sodišče, Evropska centralna banka ali Evropska investicijska banka. Poleg tega predsednik Sveta v skladu s členom 6 Protokola št. 2 vladam zadevnih držav članic pošlje vsa mnenja nacionalnih parlamentov o osnutku zakonodajnega akta, ki ga je predložila skupina držav članic. Podobno predsednik Sveta zadevni instituciji ali organu pošlje tudi mnenja nacionalnih parlamentov o osnutkih zakonodajnih aktov, ki so jih predložili Sodišče, Evropska centralna banka ali Evropska investicijska banka.

Svet je aprila 2018 nacionalnim parlamentom poslal prošnjo Sodišča za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Protokola št. 3 o Statutu Sodišča Evropske unije v skladu s členom 281 PDEU²⁸. Oktobra 2018 je nacionalnim parlamentom poslal zahtevek Evropske investicijske banke, naslovljen na Svet, za spremembo statuta Evropske investicijske banke na podlagi posebnega zakonodajnega postopka iz člena 308 PDEU²⁹.

Svet poleg izpolnjevanja obveznosti iz Pogodb tudi obvešča države članice o mnenjih nacionalnih parlamentov o zakonodajnih predlogih Komisije. Generalni sekretariat Sveta je leta 2018 delegacijam razdelil 36 obrazloženih mnenj, prejetih v skladu s Protokolom št. 2, in 200 mnenj, izdanih v okviru političnega dialoga³⁰.

2.4 Odbor regij³¹

Leto 2018 je zaznamovalo delo projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“³², v kateri je delegacija Evropskega odbora regij (v nadaljnjem besedilu: Odbor) poudarila pomen lokalnih in regionalnih organov pri spremljanju subsidiarnosti in sorazmernosti ter pri postopku odločanja v Evropi kot celoti.

Po mnenju Odbora se je na podlagi dela projektne skupine bistveno spremenil način obravnavanja subsidiarnosti in sorazmernosti v Evropski uniji in izpostavila potreba po novem pristopu k oblikovanju politik Evropske unije. Po izteku mandata projektne skupine je Odbor večkrat izrazil svojo zavezanost temu novemu pristopu, imenovanemu „aktivna subsidiarnost –

²⁷ Dokument Sveta 14137/18, točka 3, na voljo na:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14137-2018-INIT/sl/pdf>.

²⁸ Svet 2018/0900 (COD) – dokument 7586/18, na voljo na:

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7586-2018-INIT/sl/pdf>.

²⁹ Svet 2018/0811 (CNS) – dokument 13166/18, na voljo na:

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13166-2018-INIT/sl/pdf>.

³⁰ Število prejetih obrazloženih mnenj, ki so jih evidentirali Evropski parlament, Svet in Komisija, se razlikuje, saj vse institucije niso prejele vseh obrazloženih mnenj ali pa institucije različno štejejo število prejetih obrazloženih mnenj. Glej tudi opombo 45.

³¹ Natančnejši opis dejavnosti, povezanih s subsidiarnostjo, je na voljo v letnem poročilu za leto 2018 o subsidiarnosti, ki ga je izdal Odbor regij in je po sprejetju s strani predsedstva Odbora regij na voljo na: <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/default.aspx>.

³² Kar zadeva delo te projektne skupine, glej tudi oddelek 2.1.

nov način dela“, zlasti z izjavo predsedstva³³ z dne 14. septembra 2018. Odbor je sprejel tudi konkretne korake in ukrepe za izvajanje tega pristopa „aktivne subsidiarnosti“ v okviru svojega posvetovalnega in političnega dela.

Pomemben primer teh prizadevanj je pilotni projekt za vzpostavitev mreže regionalnih središč za ocenjevanje izvajanja zakonodaje EU³⁴. Projekt je bil naveden med priporočili iz končnega poročila projektne skupine, predsedstvo Odbora pa ga je odobrilo 8. oktobra 2018. Njegov glavni cilj je bil usmeriti lokalne in regionalne izkušnje z izvajanjem evropske politike, da bi se povečala dodana vrednost zakonodaje Unije. Pilotna faza naj bi se izvajala dve leti in vključevala 20 sodelujočih regij, politično pa se je začela na osmem evropskem vrhu regij in mest, ki je potekal 14. in 15. marca 2019 v Bukarešti.

Odbor je leta 2018 ponovno začel izvajati delovni program za subsidiarnost kot glavni instrument za spremljanje subsidiarnosti. Prvotno je bilo iz delovnega programa Komisije za leto 2018 izbranih pet prednostnih pobud in pet dodatnih pobud. Zaradi dela, ki ga je delegacija Odbora imela v okviru projektne skupine, pa so bile redne dejavnosti Odbora v zvezi s spremljanjem subsidiarnosti v prvi polovici leta 2018 začasno ustavljene. V okviru spremenjenega delovnega programa za subsidiarnost za drugo polovico leta 2018³⁵ sta bili spremljani dve prednostni pobudi od petih prvotno izbranih pobud.

Poleg tega je Odbor na podlagi Poslovnika ocenil skladnost vseh zakonodajnih predlogov, o katerih je izdal mnenje, z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti³⁶. Leta 2018 je sprejel 78 mnenj, od katerih jih je bilo 40 povezanih z zakonodajnim predlogom, 35 jih je vključevalo oceno skladnosti z načelom subsidiarnosti, 33 pa jih je vključevalo oceno skladnosti z načelom sorazmernosti.

Skupina strokovnjakov za subsidiarnost je v drugi polovici leta 2018 za podporo delu poročevalcev izvedla dve posvetovanji o prednostnih pobudah v delovnem programu za subsidiarnost.

Sveženj za socialno pravičnost³⁷ je bil prvi izmed prednostnih pobud, vključenih v delovni program za subsidiarnost za drugo polovico leta 2018. Usmerjevalna skupina za subsidiarnost je poudarila, da bi se bilo treba osredotočiti na zakonodajne pobude za ustanovitev Evropskega organa za delo, objavljene 13. marca 2018³⁸. V zvezi z zakonodajnim predlogom o ustanovitvi Evropskega organa za delo je bilo zato opravljeno posvetovanje s skupino strokovnjakov za subsidiarnost, pri čemer je večina strokovnjakov izrazila pomisleke glede uporabe načela subsidiarnosti, ni pa tega predloga štela za jasno kršitev načela.

Glavno vprašanje, ki je bilo izpostavljeno v prispevkih, je, ali je novi Evropski organ za delo dejansko boljše alternativa okrepljenemu mehanizmu sodelovanja med nacionalnimi organi v smislu obsega in učinka. V mnenju je bilo ugotovljeno: „da je treba v vseh fazah razvoja Evropskega organa za delo dosledno spoštovati načelo subsidiarnosti, na področju politike dela

³³ Izjava predsedstva o izvajanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti, COR-2018-03130-00-02-DECL-TRA.

³⁴ Nadaljnje ukrepanje projektne skupine za subsidiarnost: pilotni projekt za vzpostavitev mreže regionalnih središč za ocenjevanje izvajanja zakonodaje EU, COR-2018-03132-05-00-NB-TRA.

³⁵ COR-2018-01703-09-00-NB-TRA.

³⁶ Člen 55(2) Poslovnika, UL L 65, 5.3.2014, str. 41.

³⁷ COM(2018) 131 in COM(2018) 132.

³⁸ COM(2018) 131.

in socialne politike pa vse nacionalne pristojnosti“, ter „da mora Evropski organ za delo omogočati morebitne različne modele trga dela in prednostne naloge držav članic“.

Večletni finančni okvir je bil druga prednostna pobuda v delovnem programu za subsidiarnost za drugo polovico leta 2018. V okviru svežnja zakonodajnih predlogov so bili pomisleki izraženi le glede predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zaščiti proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah³⁹, pri čemer je bilo poudarjeno, da ni bila pripravljena ocena učinka in da bi bilo treba to zaradi pomena in popolnoma nove vsebine predloga šteti za temeljno postopkovno pomanjkljivost. Čeprav je v mnenju pozdravljen „predlog Komisije za uvedbo treh novih virov lastnih sredstev“, je v njem navedeno tudi, da Odbor regij „z obžalovanjem poudarja, da Komisija v svojem predlogu za uvedbo novih virov lastnih sredstev ni dovolj preskusila načela subsidiarnosti in da niso ocenjene morebitne posledice predloga na finančni položaj lokalnih in regionalnih skupnosti“. Komisija je odgovorila, da bi se z uvedbo novih virov zmanjšal prispevek držav članic na podlagi bruto nacionalnega dohodka in da je bilo načelo skupne davčne osnove med Evropsko unijo in državami članicami, na primer davka na dodano vrednost, dobro uveljavljena praksa.

Poleg tega, da je skupina strokovnjakov za subsidiarnost sodelovala pri izbiri in analizi prednostnih pobud iz delovnega programa za subsidiarnost za drugo polovico leta 2018, je bila na voljo tudi za svetovanje, da bi tako olajšali delo projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“. Posvetovanja s strokovnjaki so potekala o nalogi (a) iz mandata projektne skupine, zlasti o preglednici za ocenjevanje subsidiarnosti, rezultati pa so bili vključeni v prispevek članov Odbora na tretji seji projektne skupine 15. marca 2018.

Usmerjevalna skupina za subsidiarnost, ki podpira delo delegacije Odbora v projektni skupini, se je leta 2018 sestala petkrat, kar je večkrat kot v prejšnjih letih. Odbor je 28. maja 2018 gostil predstavitev projektne skupine za podporo njenemu delu. Na tej predstavitvi so lahko deležniki projektni skupini neposredno izrazili svoje pomisleke in predloge, na njej pa je bilo predstavljeno tudi končno poročilo projektne skupine.

Mreža za spremljanje subsidiarnosti⁴⁰ je bila še naprej pomemben instrument za dejavnosti Odbora v zvezi s spremljanjem subsidiarnosti. V primerjavi z letom 2017 se je mreža le nekoliko spremenila, saj se je število partnerjev do konca leta 2018 povečalo s 155 na 156. Edina nova članica leta 2018 je bila portugalska občina Maia.

Leta 2018 se je raven dejavnosti platforme REGPEX⁴¹, ki deluje v okviru mreže za spremljanje subsidiarnosti, še naprej povečevala. Podmreža mreže za spremljanje subsidiarnosti, v kateri lahko sodelujejo parlamenti in vlade regij z zakonodajnimi pooblastili, se čedalje več uporablja, pri čemer je bilo leta 2018 prejetih 95 prispevkov. To je zelo veliko povečanje v primerjavi s prejšnjima letoma (66 prispevkov leta 2017, 28 prispevkov leta 2016), kar bi lahko izražalo vse

³⁹ COM(2018) 324.

⁴⁰ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/thesmn/Pages/default.aspx>, mreža za spremljanje subsidiarnosti, ki je bila vzpostavljena aprila 2007 za lažjo izmenjavo informacij med lokalnimi in regionalnimi organi ter na ravni Unije o različnih dokumentih ter zakonodajnih in političnih predlogih Komisije. Uporablja se kot točka dostopa, v okviru katere lahko vsi njeni partnerji pridobijo informacije in tudi izrazijo svoje mnenje.

⁴¹ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>, podmreža mreže za spremljanje subsidiarnosti za regionalne skupščine z zakonodajnimi pooblastili, katere namen je podpora sodelovanju njenih partnerjev v zgodnji fazi zakonodajnega postopka Evropske unije (obdobje mehanizma zgodnjega opozarjanja).

večji politični pomen subsidiarnosti in sorazmernosti v Evropski uniji. Predloga, ki sta prejela največ odzivov partnerjev REGPEX, sta bila predlog direktive o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi⁴², in predlog sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite⁴³, in sicer je bilo v obeh primerih pridobljenih šest prispevkov.

2.5 Sodišče Evropske unije

Sodišče je leta 2018 izreklo eno sodbo v zvezi s spoštovanjem načel subsidiarnosti in sorazmernosti s strani zakonodajalca Unije. Potrdilo je, da sta bili načeli spoštovani. To je bilo v zadevi *Swedish Match AB* z dne 22. novembra 2018⁴⁴ (zadeva C-151/17), v kateri je Sodišče potrdilo veljavnost Direktive 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o proizvodnji, predstavitvi in prodaji tobačnih in povezanih izdelkov, kar zadeva ti načeli.

V zvezi z načelom sorazmernosti je bilo v predhodni odločbi potrjeno, da je imel zakonodajalec Unije pri izvajanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima v zvezi s tem, in v skladu s previdnostnim načelom na podlagi znanstvenih študij pravico sklepati, da bi dajanje tobačnih izdelkov za oralno uporabo na trg lahko povzročilo tveganje za javno zdravje. Glede primernosti prepovedi dajanja tobačnih izdelkov za oralno uporabo na trg, da bi dosegli cilj zagotavljanja visoke ravni varovanja javnega zdravja, je Sodišče menilo, da Direktiva ni očitno presegala, kar je potrebno za doseg cilja zagotavljanja visoke ravni varovanja javnega zdravja.

Sodišče je ob proučevanju načela subsidiarnosti opozorilo, da ima Direktiva 2014/40 dvojni cilj, saj poskuša olajšati nemoteno delovanje notranjega trga za tobak in hkrati zagotavljati visoko raven varovanja zdravja ljudi.

Glede na medsebojno odvisnost teh dveh ciljev je lahko zakonodajalec Unije upravičeno zavzel stališče, da mora oblikovati sklop pravil za dajanje tobačnih izdelkov za oralno uporabo na trg Evropske unije in da se lahko ta dvojni cilj najbolje doseže na evropski ravni. Sodišče je zlasti menilo, da čeprav bi se lahko drugi od navedenih ciljev sicer morda bolje dosegel na ravni držav članic, bi lahko njegovo izvajanje na tej ravni utrdilo razmere, v katerih nekatere države članice dovoljujejo dajanje tobačnih izdelkov za oralno uporabo na trg, druge države članice pa to prepovedujejo. To bi bilo v popolnem nasprotju s prvim ciljem Direktive 2014/40/EU, tj. izboljšanje delovanja notranjega trga za tobačne in povezane izdelke.

⁴² COM(2017) 753.

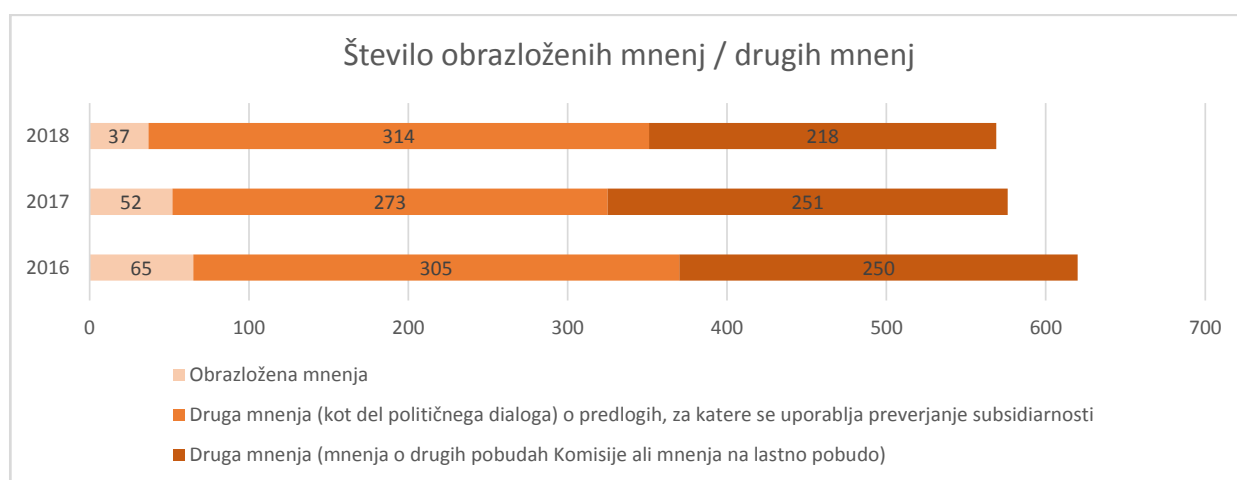
⁴³ COM(2017) 772.

⁴⁴ Sodba Sodišča z dne 22. novembra 2018 v zadevi C-151/17, *Swedish Match AB / Secretary of State for Health* (predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo sodišče High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Združeno kraljestvo)), EU:C:2018:938.

3. UPORABA MEHANIZMA ZA PREVERJANJE SUBSIDIARNOSTI V NACIONALNIH PARLAMENTIH

3.1 Pregled

Leta 2018 je Komisija od nacionalnih parlamentov⁴⁵ prejela 37 **obrazloženih mnenj**, kar je bilo precej manj kot leta 2016 (65) in 2017 (52). Skupno število mnenj, prejetih leta 2018, je bilo skoraj enako kot v prejšnjih letih (576 leta 2017, 569 leta 2018), kar pomeni, da se je delež obrazloženih mnenj glede na skupno število prejetih mnenj še naprej zmanjševal, in sicer z 10,5 % leta 2016 in 9 % leta 2017 na 6,5 % leta 2018. Prav tako se je močno zmanjšal delež obrazloženih mnenj glede na skupno število mnenj o predlogih Komisije, za katere se uporablja mehanizem za preverjanje subsidiarnosti, in sicer s 17,6 % (65/370) leta 2016 in 16 % (52/325) leta 2017 na 10,5 % (37/351) leta 2018.

37 obrazloženih mnenj, prejetih leta 2018, je zadevalo 22 različnih predlogov ali svežnjev (glej Prilogo 1). Nobeden od teh ni prejel več kot štirih obrazloženih mnenj (s petimi do sedmimi glasovi). Drugače je bilo leta 2016, ko je bilo v zvezi s predlogom za pregled direktive o napotitvi delavcev prejetih 14 obrazloženih mnenj, pri čemer je bil sprožen postopek „rumenega kartona“, in leta 2017, ko je bilo v zvezi s predlogom o notranjem trgu z električno energijo predloženih 11 obrazloženih mnenj, ne da bi bil sprožen ta postopek. Predlogi, ki so prejeli največ obrazloženih mnenj, so bili predlog o reviziji direktive o pitni vodi, predlog o obdavčitvi digitalnih dejavnosti v Uniji in predlog o racionalizaciji ukrepov za pospešitev realizacije vseevropskega prometnega omrežja. Za vsakega so bila predložena štiri obrazložena mnenja. Ta so podrobneje opisana v oddelku 3.2.

Čeprav obrazložena mnenja nacionalnih parlamentov na splošno dvomijo o dodani vrednosti predlaganega ukrepa na evropski ravni v primerjavi z ukrepanjem na nacionalni, regionalni ali

⁴⁵ To število se nanaša na skupno število mnenj, ki so jih domovi parlamentov predložili na podlagi Protokola št. 2 k Pogodbama. Obrazloženo mnenje, ki se nanaša na več kot en predlog Komisije, se za statistične namene šteje kot eno obrazloženo mnenje, medtem ko se pri določanju, ali je za predlog Komisije dosežen prag za rumeni/oranžni karton, to obrazloženo mnenje šteje kot eno obrazloženo mnenje za vsakega od obravnavanih predlogov. Nasprotno pa Evropski parlament šteje toliko obrazloženih mnenj, kot je zadevnih predlogov.

lokalni ravni, je treba omeniti, da je v nasprotju s tem francoska državna skupščina (*Assemblée nationale*) v obrazloženem mnenju o strateških načrtih v okviru skupne kmetijske politike⁴⁶ nasprotovala čezmernemu prenosu pooblastil na države članice in ugotovila, da bi se politika učinkoviteje izvajala na ravni Unije.

Zmanjšanje skupnega števila obrazloženih mnenj, izdanih leta 2018, je izražalo podobno zmanjšanje števila obrazloženih mnenj, ki so jih izdali posamezni domovi parlamentov. Leta 2018 je obrazložena mnenja izdalo 14 od 41 domov parlamentov (v primerjavi s 26 domovi leta 2016 in 19 domovi leta 2017). Daleč največ obrazloženih mnenj je izdal švedski *Riksdag*. Izdal je 12 obrazloženih mnenj, kar je več kot tretjina vseh takih mnenj. Drugi domovi, ki so leta 2018 izdali obrazložena mnenja po abecednem vrstnem redu držav članic, so bili: češka *Poslanecká sněmovna* (4), češki *Senát* (1), danski *Folketing* (2) irska *Dáil* in *Seanad Éireann* (4)⁴⁷, nemški *Bundestag* (2), francoski *Sénat* (2), francoska *Assemblée nationale* (1), italijanski *Senato della Repubblica* (1), malteška *Kamra tad-Deputati* (1), nizozemska *Tweede Kamer* (1), avstrijski *Bundesrat* (3) ter britanska *House of Commons* (2) in *House of Lords* (1).

3.2 Ključni primeri

V tem oddelku so predstavljeni trije posamezni predlogi/svežnji, v zvezi s katerimi je bilo leta 2018 prejetih največ obrazloženih mnenj (po štiri za vsakega).

- *Predlog o reviziji direktive o pitni vodi*

Komisija je 1. februarja 2018 predlagala prenovitev Direktive o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi⁴⁸. V zvezi s tem predlogom so bila predložena štiri obrazložena mnenja⁴⁹.

Avstrijski *Bundesrat* je podvomil v korist predlaganih določb o oceni nevarnosti in obveščanju javnosti ter o združljivosti določb o dostopu do pravnega varstva z avstrijskim pravnim sistemom. Irska *Dáil* in *Seanad Éireann* sta ugotovila, da predlog po nepotrebnem omejuje možnosti za sprejemanje odločitev na nacionalni ravni ter ne upošteva obstoječih ureditev na nacionalni ravni ter lokalnih in regionalnih vidikov. Britanski *House of Commons* je trdil, da predlog ni uspel pojasniti večje koristi ukrepanja na evropski ravni in da državam članicam ne daje dovolj maneverskega prostora za izvajanje novih določb, zlasti glede zahteve po zagotovitvi dostopa do pitne vode na javnih mestih. Češka *Poslanecká sněmovna* je menila, da lahko kakovost vode in zadeve, povezane s prostim dostopom do vode na javnih mestih, v zadostni meri zagotavljajo države članice na centralni, regionalni in lokalni ravni.

Komisija je v odgovorih na pomisleke glede subsidiarnosti, ki so jih izrazili nacionalni parlamenti, poudarila, da se je z revizijo direktive o pitni vodi odzvala na prvo uspešno evropsko državljansko pobudo „Pravica do vode“ in resolucijo Evropskega parlamenta, ki je Komisijo pozval, naj pripravi zakonodajne predloge v skladu s primarnim ciljem evropske državljanske

⁴⁶ COM(2018) 392.

⁴⁷ Domova *Dáil* in *Seanad Éireann* sta predložila štiri skupna obrazložena mnenja.

⁴⁸ COM(2017) 753.

⁴⁹ Predložili so jih avstrijski *Bundesrat*, češka *Poslanecká sněmovna*, irska *Dáil* in *Seanad Éireann* ter britanski *House of Commons*. Komisija je prejela tudi štiri mnenja v okviru političnega dialoga, in sicer so jih predložili češki *Senát*, nemški *Bundesrat*, portugalska *Assembleia da República* in romunski *Senat*. Vsi so podprli ukrepe na ravni Unije, trije (razen portugalskega parlamenta *Assembleia da República*) pa so izrazili tudi pomisleke glede sorazmernosti. Prispevki, ki so jih poslali regionalni parlamenti (glej oddelek 2.4 zgoraj), so bili na splošno kritični do predloga.

pobude⁵⁰. Sledila je tudi Agendi 2030, ki so jo sprejeli Združeni narodi. Poleg tega je ocena direktive o pitni vodi⁵¹ potrdila pomen zakonodaje o pitni vodi na evropski ravni. Komisija je zato vztrajala, da bi bilo mogoče cilj predloga glede varovanja zdravja ljudi z zagotavljanjem visokokakovostne pitne vode za državljane po vsej Evropi bolje doseči na evropski ravni. Opozorila je tudi, da je predlog državam članicam omogočil široko polje proste presoje pri prenosu direktive v nacionalno zakonodajo in njenem izvajanju.

- *Predlog direktiv o obdavčitvi digitalnih dejavnosti v Uniji*

Komisija je 21. marca 2018 sprejela predlog direktive o določitvi pravil glede obdavčitve dohodkov pravnih oseb v zvezi s pomembno digitalno prisotnostjo⁵² in predlog direktive o skupnem sistemu davka na digitalne storitve za prihodke od opravljanja nekaterih digitalnih storitev⁵³. Direktivi sta bili del svežnja o obdavčitvi digitalnega gospodarstva, namenjeni pa sta bili odpravi težav, ki jih povzročata sedanjemu okviru za obdavčitev dohodkov pravnih oseb, ki ne dohaja novih značilnosti digitalnega sektorja. V zvezi s tema predlogoma so bila predložena štiri obrazložena mnenja⁵⁴. Štirje domovi parlamentov, ki so izdali obrazložena mnenja, so trdili, da je obdavčitev prednostno naloga držav članic in da je mogoče cilj predlogov bolje doseči z nacionalnimi rešitvami, usklajenimi na mednarodni ravni, zlasti v okviru Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

Komisija je v odgovorih poudarila, da ima obdavčitev digitalnih dejavnosti mednarodno razsežnost, ker temelji na mednarodnem davčnem okviru in se nanaša na primere, ko se digitalne dejavnosti izvajajo čezmejno. Neusklajeni nacionalni ukrepi na tem področju bi povzročili zapletene razmere in izkrivljanje na enotnem trgu ter povečali tveganje dvojnega obdavčevanja. V nasprotju s tem bi evropska rešitev v primerjavi z različnimi nacionalnimi politikami zagotovila dodano vrednost, saj bi zmanjšala breme zagotavljanja skladnosti s predpisi za podjetja, za katera veljajo nova pravila, in poslala jasno sporočilo mednarodni skupnosti, da je Evropska unija zavezana zagotavljanju pravične obdavčitve digitalnega gospodarstva. Komisija tesno sodeluje z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, da bi podprla oblikovanje mednarodne rešitve, vendar bi to trajalo precej časa, predlog o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb v zvezi s pomembno digitalno prisotnostjo pa bi spodbudil mednarodne razprave.

- *Predlog uredbe o racionalizaciji ukrepov za pospešitev realizacije vseevropskega prometnega omrežja*

Komisija je 27. maja 2018 sprejela predlog uredbe o racionalizaciji ukrepov za pospešitev realizacije vseevropskega prometnega omrežja⁵⁵. Cilj tega predloga je podpreti učinkovito in pravočasno izvajanje jedrnega vseevropskega prometnega omrežja, vsaka država članica pa mora

⁵⁰ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. septembra 2015 o nadaljnji obravnavi evropske državljanske pobude „Pravica do vode“, 2014/2239(INI); UL C 316, 22.9.2017, str. 99.

⁵¹ SWD(2016) 428 final.

⁵² COM(2018) 147.

⁵³ COM(2018) 148.

⁵⁴ Predložili so jih danski *Folketing*, irska *Dáil* in *Seanad Éireann*, malteška *Kamra tad-Deputati* in nizozemska *Tweede Kamer*. Komisija je prejela tudi pet mnenj v okviru političnega dialoga, in sicer so jih predložili belgijska *Chambre des représentants*, češki *Senát*, španski *Cortes Generales* (2 mnenji) in portugalska *Assembleia da República*. V teh mnenjih, ki so sicer na splošno podpirala pobudo, je bila poudarjena potreba po dobri povezanosti med ukrepanjem na ravni Unije in mednarodnimi pogajanjmi.

⁵⁵ COM(2018) 277.

imenovati enotni pristojni organ za izdajanje dovoljenj. V zvezi s tem predlogom so bila predložena štiri obrazložena mnenja⁵⁶.

Švedski *Riksdag* je podprl cilje predloga, vendar je kritiziral predlagano področje uporabe osnutka uredbe, ki bi vključevalo vse infrastrukturne komponente jedrnega vseevropskega prometnega omrežja, sestavljene iz nacionalnih prometnih omrežij, za katera veljajo nacionalni postopki načrtovanja in izdajanja dovoljenj. Po njegovem mnenju ni potrebe po celovitem nadzoru nacionalnih postopkov načrtovanja in izdajanja dovoljenj ter delovanja nacionalnih institucij, vključno z lokalno in regionalno samoupravo. Nemški *Bundestag* je prav tako podprl cilje predloga, vendar je menil, da bi lahko te cilje enako učinkovito dosegle države članice na centralni, regionalni ali lokalni ravni, pri čemer jim ne bi bilo treba imenovati enotnih pristojnih organov. Kritiziral je tudi izbiro uredbe, saj bi direktiva omogočila večje upoštevanje posameznih nacionalnih okoliščin. Češki *Senát* je menil, da pri predlaganem enotnem združenem postopku niso bile upoštevane zapletene okoliščine, ki se lahko pojavijo, in da bi sedanje razmere lahko izboljšali z izmenjavo dobre prakse med državami članicami. Irski *Oireachtas* je menil, da predlog po nepotrebnem omejuje nacionalno odločanje ter ne upošteva lokalnih in regionalnih vidikov.

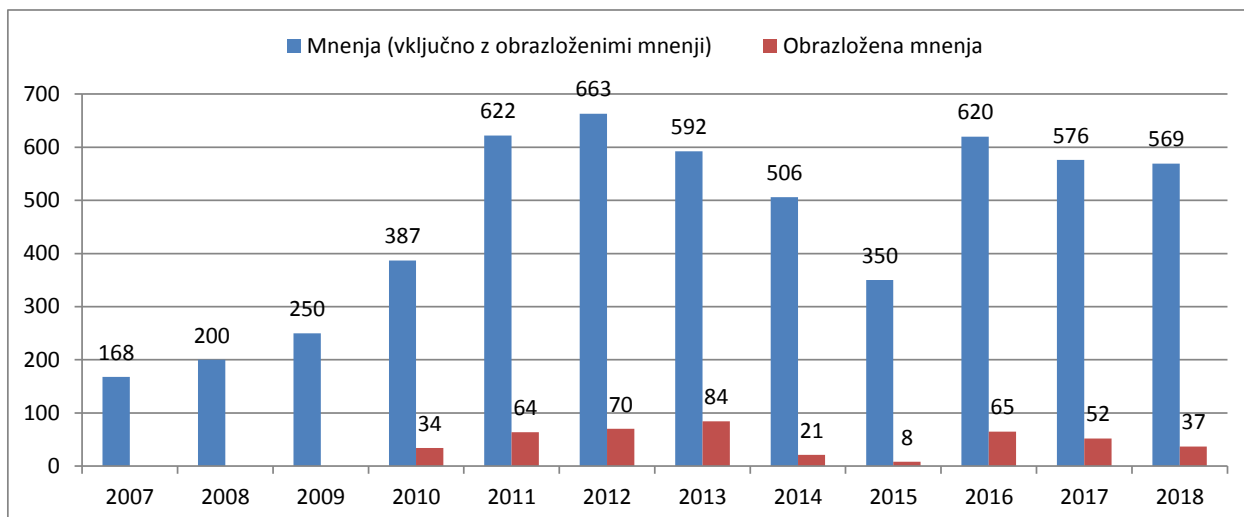
Komisija je v odgovorih pojasnila, da je predlog usmerjen v jedro vseevropsko prometno omrežje, katerega čezmejni in vseevropski pomen sta jasna, ter da bo Evropska unija lahko vse prednosti mreže izkoristila le z vzpostavitvijo tega celotnega jedrnega omrežja. Čeprav se je Komisija strinjala, da bi bilo treba enotni pristojni organ imenovati v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri in upravnimi strukturami, je poudarila, da bi bili z vzpostavitvijo tega enotnega pristojnega organa postopki manj zapleteni, učinkovitejši in preglednejši. Prav tako je poudarila, da so v nekaterih državah članicah ti postopki izdajanja dovoljenj že vključeni in centralizirani z enim pristojnim organom, ki vodi celoten proces. To je tudi razlog, zakaj je namesto direktive izbrala uredbo, saj v tem primeru ne bi bili potrebni nacionalni ukrepi za prenos direktive v nacionalno zakonodajo, če je nacionalna organizacija že skladna.

4. POLITIČNI DIALOG Z NACIONALNIMI PARLAMENTI

Splošna opažanja glede pisnih mnenj

Leta 2018 so nacionalni parlamenti na Komisijo naslovili 569 mnenj (vključno s 37 zgoraj navedenimi obrazloženimi mnenji). To je približno toliko kot leta 2017, ko so nacionalni parlamenti izdali 576 mnenj. Izmed teh 569 mnenj jih je 351 (62 %) zadevalo predloge Komisije, za katere se uporablja mehanizem za preverjanje subsidiarnosti. Preostalih 218 mnenj (38 %) se je nanašalo na nezakonodajne pobude, kot so sporočila, ali pa so bila to mnenja na lastno pobudo. Ta sorazmerno velik delež kaže interes nacionalnih parlamentov, da bi Komisiji zagotovili dragocene politične prispevke čim prej v postopku odločanja.

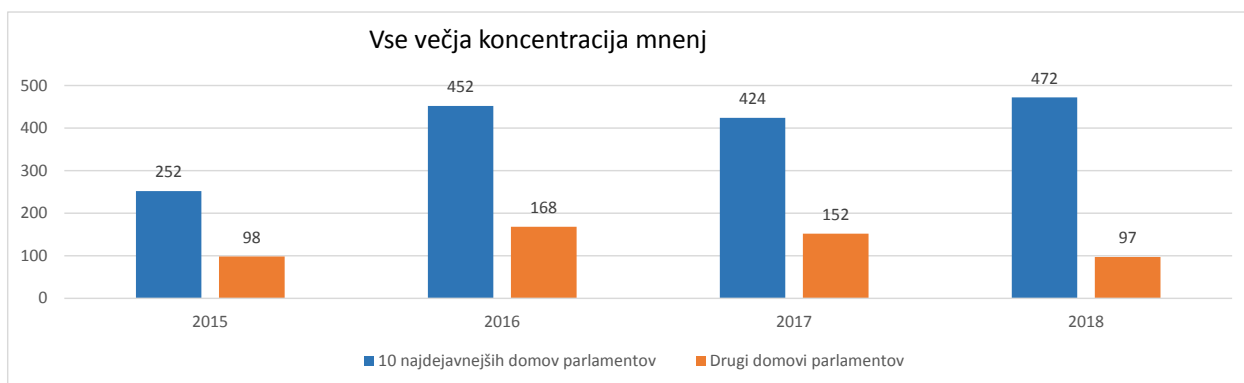
⁵⁶ Predložili so jih češki *Senát*, nemški *Bundestag*, irska *Dáil* in *Seanad Éireann* ter švedski *Riksdag*. Komisija je prejela tudi tri mnenja v okviru političnega dialoga, in sicer so jih predložili nemški *Bundesrat*, francoska *Assemblée nationale* in portugalska *Assembleia da República*, ki so izrazili tudi pomisleke glede sorazmernosti predlaganih ukrepov.

Sodelovanje in področje uporabe

Število mnenj, poslanih Komisiji, se je med nacionalnimi parlamenti zelo razlikovalo, in sicer celo bolj kot v prejšnjih letih. Deset najdejavnejših domov parlamentov je izdalo 472 mnenj, tj. 83 % vseh mnenj (leta 2017: 74 %; leta 2016: 73 %; leta 2015: 72 %), 10 domov⁵⁷ (štirje leta 2017) pa ni izdalo nobenega mnenja.

Leta 2018 je največ mnenj predložila portugalska *Assembleia da República*. Njenih 99 mnenj je predstavljalo več kot 17 % vseh prejetih mnenj. Ostalih devet nacionalnih parlamentov ali domov parlamentov, ki so leta 2017 poslali največ mnenj, so bili češki *Senát* (81 mnenj), španski *Cortes Generales* (53 mnenj), nemški *Bundesrat* (52 mnenj), romunska *Camera Deputaţilor* (48 mnenj), romunski *Senat* (45 mnenj), češka *Poslanecká sněmovna* (37 mnenj), francoski *Sénat* (24 mnenj), italijanski *Senato della Repubblica* (18 mnenj) in švedski *Riksdag* (15 mnenj). V Prilogi 2 je prikazano število mnenj, ki so jih poslali posamezni domovi parlamentov.

⁵⁷ Avstrijski *Nationalrat*, bolgarski *Narodno Sabranie*, ciprski *Vouli ton Antiprosopon*, estonski *Riigikogu*, finski *Eduskunta*, grški *Vouli ton Ellinon*, latvijski *Saeima*, luksemburška *Chambre des Députés* ter slovenska Državni svet in Državni zbor.

Glavne teme mnenj v političnem dialogu

Leta 2018 so se mnenja nacionalnih parlamentov nanašala na številne teme, ki so bile še bolj različne kot v prejšnjih letih. Nobena pobuda Komisije ni pritegnila tolikšne pozornosti nacionalnih parlamentov, kot jo je sveženj za čisto energijo leta 2017 (62 mnenj). Veliko pozornost nacionalnih parlamentov je pritegnilo tudi naslednjih šest svežnjev, ki so prejeli vsak po 11 do 15 mnenj⁵⁸:

1. Dokončanje ekonomske in monetarne unije – 15 mnenj
 2. Regionalni razvoj in kohezijska politika po letu 2020 – 13 mnenj
 3. Nov dogovor za potrošnike – 11 mnenj
 4. Skupna kmetijska politika po letu 2020 – 11 mnenj
 5. Evropski organ za delo in dostop do socialne zaščite – 11 mnenj
 6. Prihodnost učenja – 11 mnenj
- *Večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 – horizontalni vidiki*

V zvezi s predlogi o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027, o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in o zaščiti proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, ki jih je Komisija sprejela 2. maja 2018⁵⁹, je šest domov parlamentov⁶⁰ neposredno predložilo osem mnenj, vključno z enim obrazloženim mnenjem⁶¹. Ti predlogi so bili konec maja in v juniju dopolnjeni s številnimi sektorskimi predlogi ali svežnji za programe za podporo in izvajanje evropskih politik⁶², pri čemer so največjo pozornost nacionalnih parlamentov pritegnili tisti o regionalnem razvoju in koheziji (13 mnenj) ter o kmetijstvu (11 mnenj) (glej spodaj).

V osmih mnenjih, neposredno povezanih s svežnjem z dne 2. maja, so bili na splošno podprti nekateri deli predlogov, kot sta poenostavitev proračunske strukture in večja prožnost pri upravljanju evropskih sredstev. V nekaterih pa so bili izraženi tudi zadržki glede zmanjšanja financiranja „tradicionalnih“ politik, kot sta kmetijstvo in kohezija, in/ali glede predlaganega novega sistema virov lastnih sredstev, zlasti lastnih sredstev, povezanih s skupno konsolidirano osnovo za davek od dohodkov pravnih oseb.

⁵⁸ Noben posamični dokument Komisije ni prejel več kot deset mnenj. V Prilogi 3 so navedeni dokumenti, za katere je bilo predloženih več kot sedem mnenj.

⁵⁹ COM(2018) 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327 in 328 z dne 2. maja 2018.

⁶⁰ Češka *Poslanecká sněmovna*, češki *Senát* (tri mnenja), nemški *Bundesrat*, portugalska *Assembleia da República*, romunska *Camera Deputaţilor* in švedski *Riksdag*.

⁶¹ Švedski *Riksdag* je predložil mnenje o dokumentih COM(2018) 325 in 327 (lastna sredstva).

⁶² Regionalni razvoj in kohezija (29. maj); socialni in globalizacijski skladi, Erasmus, Ustvarjalna Evropa, pravosodje, pravice in vrednote ter program za boj proti goljufijam (30. maj); evropska stabilizacijska funkcija za naložbe, program za podporo reformam in boj proti ponarejanju (31. maj); skupna kmetijska politika, program za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (1. junij); InvestEU, instrument za povezovanje Evrope, program za digitalno Evropo in vesoljski programi (6. junij); raziskave in inovacije (Obzorje Evropa, ITER in Euratom) ter program za enotni trg (7. junij); obdavčenje in carina (8. junij); evropska solidarnostna enota (11. junij); Sklad za azil in migracije, oprema za carinske kontrole ter upravljanje meja in vizumi (12. junij); Evropski obrambni sklad, Sklad za notranjo varnost, jedrska varnost in pomoč pri razgradnji jedrskih elektrarn (13. junij); instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, predpristopna pomoč ter čezmorske države in ozemlja (14. junij).

Komisija je v odgovorih pojasnila, da so njeni predlogi sicer osredotočeni na nove prednostne naloge, o katerih so se dogovorili voditelji, in na področja, na katerih proračun Evropske unije prinaša največjo dodano vrednost, pri tem pa zmerno zmanjšanje, predlagano za porabo v okviru kmetijske politike in kohezijske politike, ne bi smelo vplivati na izpolnjevanje ciljev teh politik. Poudarila je tudi, da bi bila košarica novih virov lastnih sredstev bolj neposredno povezana s politikami Evropske unije, kot pa to velja za večino sedanjih virov prihodkov, in da bi uvedba skupne konsolidirane osnove za davek od dohodkov pravnih oseb ublažila izkrivljanja, saj bi ustvarila pravičnejše in bolj usklajeno davčno okolje za podjetja, preprečila tekmovanje v zniževanju standardov v smislu obdavčitve dohodkov pravnih oseb med državami članicami ter zagotovila odločen prispevek k boju proti izogibanju davkom in eroziji davčne osnove.

- *Regionalni razvoj in kohezijska politika po letu 2020*⁶³

Komisija je 31. maja 2018 sprejela sveženj predlogov za odpravo neenakosti med različnimi regijami v Evropi v smislu njihove ekonomske, socialne in teritorialne kohezije. Cilj predlogov za novo kohezijsko politiko je obravnavati glavne prednostne naloge Evropske unije, kot sta boj proti brezposelnosti ter usmerjanje gospodarskega in socialnega razvoja, da bi spodbudili konkurenčnost in konvergenco. Njihov cilj je tudi povečati učinkovitost financiranja kohezijske politike za naložbe in projekte v čezmejnih regijah ter tako spodbuditi rast v obmejnih regijah.

Leta 2018 je sedem domov parlamentov⁶⁴ predložilo 13 mnenj, vključno z enim obrazloženim mnenjem⁶⁵. V njih so na splošno podprli cilje svežnja in pozdravili poenostavitev postopkov (v nekaterih je bila izražena želja po dodatni poenostavitvi) ter razdelitev regij v tri kategorije glede na njihov razvoj, zavrnili pa so predlagano zmanjšanje porabe na področju kohezijske politike in zlasti cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg). Več domov parlamentov je izrazilo pomisleke glede velike tematske osredotočenosti na nekatere cilje politike in/ali pozvalo k večji prožnosti za države članice. Nekateri so imeli pomisleke glede mehanizma za odpravo pravnih ovir in/ali glede ponovne uvedbe dveletnega roka za odpravo odobritev („N + 2“).

Komisija je v odgovorih poudarila, da je bilo treba prilagoditi proračun za kohezijsko politiko in tudi dodelitve za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) zaradi različnih vprašanj, kot je izstop Združenega kraljestva iz EU, in zaradi potrebe po zagotovitvi podpore za nove prednostne naloge. Vseeno bi bila predlagana kohezijska politika še vedno najpomembnejša politika Unije v smislu obsega finančnih sredstev in bi še naprej pokrivala vse regije.

Komisija je poudarila, da se s tematsko osredotočenostjo viri kohezijske politike ne bi preveč razpršili in da bi bile zahteve po večji koncentraciji za nekatere cilje politike povezane z večjo prožnostjo za države članice. To vključuje možnost opredelitve zahtev na nacionalni ravni, ob upoštevanju potreb in potenciala posameznih regij. Poudarila je tudi, da bi postopna ponovna vzpostavitev pravila N + 2, skupaj z več kot 80 predlaganimi poenostavitvami, vključno z blažjimi in bolj strateškimi zahtevami glede načrtovanja in poročanja ter nižjimi ravnmi predhodnega financiranja, prispevala k pospešitvi izvajanja programa Interreg.

Komisija je tudi pojasnila, da je bil cilj predlaganega mehanizma za odpravo pravnih ovir pomagati državam članicam, ki nimajo takih mehanizmov, odpraviti pravne ovire in akterjem v

⁶³ COM(2018) 372, 373, 374 in 375 z dne 29. maja 2018.

⁶⁴ Češki *Senát* (dve mnenji), nemški *Bundesrat* (tri mnenja), španski *Cortes Generales*, italijanski *Senato della Repubblica*, portugalska *Assembleia da República* (štiri mnenja), romunski *Senat* in švedski *Riksdag*.

⁶⁵ Švedski *Riksdag* je predložil mnenje o dokumentu COM(2018) 373.

obmejnih regijah omogočiti razvoj skupnih projektov ter da ne posega v nacionalne zakonodajne pristojnosti ali nalaga novih obveznosti državam članicam s primerljivo učinkovitimi mehanizmi.

- *Skupna kmetijska politika po letu 2020*⁶⁶

Komisija je 1. junija 2018 predstavila sveženj treh zakonodajnih predlogov o skupni kmetijski politiki po letu 2020. Njegov namen je bil povečati odzivnost te politike na sedanje in prihodnje izzive, kot so podnebne spremembe ali generacijska pomladitev, hkrati pa še naprej podpirati evropske kmete pri ustvarjanju trajnostnega in konkurenčnega kmetijskega sektorja. Za poenostavitev in posodobitev skupne kmetijske politike je Komisija na podlagi strateških načrtov predlagala tudi, da se državam članicam zagotovi večja prožnost pri določanju podrobnosti intervencij.

O tem svežnju je 10 domov parlamentov⁶⁷ predložilo 11 mnenj, vključno z enim obrazloženim mnenjem⁶⁸. Večina domov je pozdravila dejstvo, da so sedanja struktura skupne kmetijske politike, ki je razdeljena na dva sklopa, in njeni predlagani cilji ohranjeni za naslednje programsko obdobje. Vendar so domovi poudarili tudi potrebo po zadostnih finančnih sredstvih za to politiko. Nekateri se niso strinjali z zmanjšanjem sredstev za politiko razvoja podeželja in/ali z obvezno zgornjo mejo in postopnim zniževanjem neposrednih plačil. Po njihovem mnenju bi morale države članice imeti možnost, da se na podlagi svojih posebnih okoliščin odločijo, ali bodo te instrumente uvedle ali ne. Poleg tega je eden od domov nasprotoval čezmernemu prenosu pooblastil na države članice, kadar bi jih bilo bolje izvajati na evropski ravni⁶⁹.

V odgovorih je Komisija v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Evropske unije in potrebo po obravnavi obstoječih in novih političnih prednostnih nalog pojasnila, da je bil predlog za dodelitev 365 milijard EUR za skupno kmetijsko politiko v obdobju 2021–2027 v tem zahtevnem proračunskem okviru močan signal za stalno podporo prihodnosti kmetijstva in podeželskih območij Evropske unije. Poudarila je, da bi bilo zmanjšanje neposrednih plačil le zmerno ter da je bilo za razvoj podeželja predlagano ponovno uravnoteženje podpore med Evropsko unijo in državami članicami, vključno z možnostjo povečanja nacionalnih prispevkov, da bi ohranili ustrezno raven podpore za podeželska območja.

Komisija je tudi pojasnila, da bi državam članicam s tem, ko bi jim omogočili večjo prožnost pri določanju podrobnosti intervencij v skladu z njihovimi potrebami, zagotovili večje možnosti za boljše ciljno usmerjanje in poenostavitev. Poudarila je, da so njeni predlogi namenjeni ohranjanju ustreznosti skupne kmetijske politike, in sicer na podlagi posodobitve in poenostavitve okvira politike, pravičnejše in bolj ciljno usmerjene porazdelitve neposrednih plačil ter okrepljenih podnebnih in okoljskih ambicij ter ukrepov za rast in delovna mesta na podeželskih območjih, hkrati pa prispevajo k drugim politikam in mednarodnim zavezam Evropske unije (npr. Pariškemu sporazumu o podnebnih spremembah in ciljem Združenih narodov za trajnostni razvoj).

⁶⁶ COM(2018) 392, 393 in 394 z dne 1. junija 2018.

⁶⁷ Češki *Senát*, nemški *Bundesrat*, španski *Cortes Generales*, francoska *Assemblée nationale*, hrvaški *Hrvatski Sabor*, irska *Dáil* in *Seanad Éireann*, italijanska *Camera dei Deputati*, poljski *Sejm*, portugalska *Assembleia da República* (dve mnenji), romunski *Senat*.

⁶⁸ Francoska *Assemblée nationale* je predložila mnenje o dokumentu COM(2018) 392.

⁶⁹ V zvezi s tem obrazloženim mnenjem, ki ga je predložila francoska *Assemblée nationale*, glej tudi oddelek 3.1 zgoraj.

- *Dokončanje ekonomske in monetarne unije*⁷⁰

Komisija je 6. decembra 2017 objavila časovni načrt za poglobitev evropske ekonomske in monetarne unije, da bi do leta 2025 okrepila njeno enotnost, učinkovitost in demokratično odgovornost.

Sestavljale so ga štiri glavne pobude:

- 1) predlog o ustanovitvi Evropskega denarnega sklada, zasidranega v pravni okvir Unije in temeljčega na dobro uveljavljeni strukturi evropskega mehanizma za stabilnost;
- 2) predlog o vključitvi vsebine Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v pravni okvir Unije ob upoštevanju ustrezne prožnosti, ki je del Pakta za stabilnost in rast;
- 3) sporočilo o novih proračunskih instrumentih za stabilno euroobmočje v okviru Unije;
- 4) sporočilo o morebitnih funkcijah evropskega ministra za gospodarstvo in finance, ki bi lahko imel vlogo podpredsednika Komisije in hkrati predsedoval Euroskupini, kakor je možno v okviru sedanjih Pogodb EU.

Leta 2018 je sedem domov parlamentov⁷¹ predložilo 15 mnenj o svežnju. Večina nacionalnih parlamentov se je strinjala, da je stabilnost ekonomske in monetarne unije v strateškem interesu Unije, in načeloma podprla sveženj, vendar je menila, da je treba nekatere predloge pojasniti. Večina domov je podprla uvedbo funkcije evropskega ministra za gospodarstvo in finance, pri čemer je bilo nekaj pomislekov glede tega, da bi bilo za to morda treba spremeniti Pogodbe Evropske unije. Nekateri so izrazili zaskrbljenost, da bi poglobitev ekonomske in monetarne unije povzročila prenos pristojnosti z nacionalne ravni na Evropsko unijo, zlasti na davčnem področju in pri nadzoru bančnega sektorja.

Komisija se je v odgovorih strinjala, da je treba več predlogov iz svežnja še razviti. Poleg predlogov Komisije o naslednjem večletnem finančnem okviru je bilo zlasti opredeljenih več predlogov, kot so navedeni v sporočilu Komisije z naslovom Novi proračunski instrumenti za stabilno euroobmočje v okviru Unije. Komisija je pozdravila mnenje nacionalnih parlamentov, da je stabilnost ekonomske in monetarne unije strateški interes Evropske unije.

Komisija se je seznanila tudi s pomisleki nekaterih nacionalnih parlamentov glede zamisli o evropskem ministru za gospodarstvo in finance. Vseeno je menila, da bi z vzpostavitvijo te funkcije lahko povečali učinkovitost in demokratično odgovornost ekonomskega upravljanja v euroobmočju in Evropski uniji kot celoti.

- *Nov dogovor za potrošnike*⁷²

V skladu s cilji novega dogovora za potrošnike, ki ga je predsednik Juncker napovedal v govoru o stanju v Uniji leta 2017, je Komisija 11. aprila 2018 sprejela sporočilo in dva predloga direktiv, katerih cilj je izboljšati skladnost z zakonodajo Evropske unije o varstvu potrošnikov, jo posodobiti glede na razvoj trga in zmanjšati bremena za podjetja, kadar je to primerno. Kar zadeva skladnost, ta predloga nadgrajujeta že obstoječi postopek opustitvenih tožb, ki ustrezno imenovanim usposobljenim subjektom omogoča varstvo skupnih interesov potrošnikov, in ga

⁷⁰ COM(2017) 821, 822, 823, 824, 825, 826 in 827 z dne 6. decembra 2017.

⁷¹ Češka *Poslanecká sněmovna*, češki *Senát* (štiri mnenja), nemški *Bundesrat* (dve mnenji), španski *Cortes Generales*, italijanska *Camera dei Deputati* (pet mnenj), italijanski *Senato della Repubblica* in romunski *Senat*.

⁷² COM(2018) 183, 184 in 185.

dopolnjevata z mehanizmom kolektivnih pravnih sredstev. Predlogi tudi dodatno usklajujejo pravila o kaznih za kršitev zakonodaje o varstvu potrošnikov, zlasti v primeru obsežnih čezmejnih kršitev, in zagotavljajo pravico do pravnih sredstev za žrtve nepoštenih poslovnih praks. V zvezi s posodobitvijo potrošniškega prava Evropske unije predloga povečujeta preglednost pri spletnih transakcijah in razširjata varstvo potrošnikov, kadar ti uporabljajo „brezplačne“ storitve.

Osem domov parlamentov⁷³ je predložilo 11 mnenj, vključno s tremi obrazloženimi mnenji⁷⁴.

Večina domov parlamentov je podprla prizadevanja Komisije za posodobitev zakonodaje o varstvu potrošnikov, več domov pa je izrazilo pridržke glede predlaganih pravil za poostreitev kazni, zlasti glede razporeditve prihodkov od glob, in glede pravice do pravnih sredstev za žrtve nepoštenih poslovnih praks. Nekateri domovi so kritizirali tudi predlagane spremembe glede pravice do odstopa od pogodbe, neenotne kakovosti proizvodov, nenaročene prodaje na domu in komercialnih izletov. Kar zadeva zastopniške tožbe, je več domov predlagalo, da se razjasnijo nekatere opredelitve (kot so skupni interesi potrošnikov) in merila za imenovanje usposobljenih subjektov, pa tudi pravila o tem, kako potrošniki izrazijo pripravljenost, da jih v okviru zastopniške tožbe zastopa usposobljeni subjekt.

Komisija je v odgovorih pojasnila, da je za usklajeno izvrševanje s strani organov držav članic v okviru mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov treba uskladiti najvišje ravni glob, hkrati pa zagotoviti odvratilni učinek teh kazni. Dodala je, da na podlagi predlaganih pravil ni treba dodeliti posebnega deleža sredstev za varstvo potrošnikov niti opredeliti natančnega namena dodelitve. Pojasnila je tudi, da je predlog nevtralen glede tega, kako zagotoviti, da je potrošnik vključen v zastopniško tožbo (možnost vključitve ali izvzetja), kjer je to potrebno, zato je izbira pristopa v zvezi s tem prepuščena državam članicam.

- *Evropski organ za delo in dostop do socialne zaščite*⁷⁵

Komisija je 13. marca 2018 sprejela sveženj za socialno pravičnost. Sestavljen je iz predloga uredbe o ustanovitvi Evropskega organa za delo in predloga priporočila Sveta za izboljšanje dostopa delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite, da bi se uresničil evropski steber socialnih pravic ter podprli pravični in dobro delujoči trgi dela.

Leta 2018 je devet domov parlamentov⁷⁶ predložilo 11 mnenj, vključno z enim obrazloženim mnenjem⁷⁷. Večina mnenj se je nanašala na predlog o Evropskem organu za delo.

Več domov je izrazilo dvom o dodani vrednosti predlaganega organa in porazdelitvi pristojnosti med nacionalne organe in evropske agencije, pri čemer so poudarili pomen spoštovanja različnih nacionalnih modelov trga dela in pristojnosti držav članic na socialnem področju in področju

⁷³ Avstrijski *Bundesrat* (dve mnenji), češka *Poslanecká sněmovna*, češki *Senát* (dve mnenji), nemški *Bundesrat* (dve mnenji), italijanski *Senato della Repubblica*, portugalska *Assembleia da República*, romunska *Camera Deputaţilor* in švedski *Riksdag*.

⁷⁴ Avstrijski *Bundesrat* je predložil dve obrazloženi mnenji (eno za dokument COM(2018) 184 in drugo za dokument COM(2018) 185), švedski *Riksdag* pa eno mnenje (za dokumenta COM(2018) 184 in COM(2018) 185).

⁷⁵ COM(2018) 131 in 132 z dne 13. marca 2018.

⁷⁶ Češki *Senát* (dve mnenji), španski *Cortes Generales*, italijanski *Senato della Repubblica*, poljski *Sejm*, poljski *Senat*, portugalska *Assembleia da República* (dve mnenji), romunska *Camera Deputaţilor*, romunski *Senat* in švedski *Riksdag*.

⁷⁷ Švedski *Riksdag* je predložil mnenje o dokumentu COM(2018) 131.

zaposlovanja. Nekateri domovi so izrazili zadržke glede zbiranja statističnih podatkov in skupnih inšpekcijskih pregledov ali pa so prosili za pojasnilo, kako naj bi reševali spore med predlaganim organom in državami članicami. Nekateri so izrazili tudi zaskrbljenost, da bi predlog o socialni zaščiti, skupaj z drugimi ukrepi, lahko povzročil pritisk v zvezi s spremembo sistemov socialne zaščite držav članic.

Komisija je v odgovorih poudarila, da so predlagani ukrepi namenjeni podpiri državam članicam pri odzivanju na izzive, ki jih prinaša čedalje večja mobilnost v Evropi. Pojasnila je tudi, da naj bi predlagani organ v okviru svojih nalog podpiral nacionalne organe pri operativnih dejavnostih na področju čezmejne mobilnosti delovne sile in usklajevanju zadev v zvezi s socialno zaščito ter ne bo prevzemal ali podvajal njihovih nalog. Predlagani organ bi ustanovil odbor za mediacijo, ki bi obravnaval spore med državami članicami v zvezi z vsemi vidiki mobilnosti delovne sile. Vseeno bi Sodišče ostalo edina institucija, ki je pristojna za razlago prava Unije.

Komisija je pojasnila, da skupni inšpekcijski pregledi ne bi bili obvezni in bi potekali v skladu z nacionalno zakonodajo zadevnih držav članic. Nacionalnim parlamentom je tudi zagotovila, da bi predlagani organ pri zbiranju podatkov in izmenjavi informacij upošteval načela ustreznega okvira interoperabilnosti.

Komisija je v zvezi s predlogom o socialni zaščiti poudarila, da bi bila s predlaganim priporočilom zagotovljena prožnost, ki je potrebna za odpravo težav pri dostopu do socialne zaščite, hkrati pa v celoti priznana raznolikost institucionalnih ureditev v državah članicah.

- *Prihodnost učenja*⁷⁸

Komisija je 17. januarja 2018 sprejela tri pobude za izboljšanje ključnih kompetenc in digitalnih spretnosti Evropejcev ter za spodbujanje skupnih vrednot in znanja učencev o delovanju Evropske unije. Cilj predlogov je spodbujati razvoj ključnih kompetenc (npr. pismenosti, jezikov, državljskih veščin in digitalne spretnosti) v izobraževalnih sistemih za ljudi vseh starosti, doseči boljše izkoriščanje digitalnih tehnologij za poučevanje in učenje, spodbujati razvoj digitalnih spretnosti, potrebnih za življenje in delo v dobi hitrih digitalnih sprememb, ter pomagati državam članicam pri spodbujanju skupnih vrednot in oblikovanju vključujočih in visokokakovostnih sistemov izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh izobraževanja.

Leta 2018 je pet domov parlamentov⁷⁹ predložilo 11 mnenj o izobraževalnem svežnju. V njih so predloge Komisije na splošno podprli in pozdravili.

Nekateri domovi so Komisijo opozorili, da so za izobraževanje odgovorne izključno države članice, in vztrajali, da vloga Unije ne bi smela presežati pravno nezavezujočih priporočil, in/ali zahtevali natančno proučitev evropske dodane vrednosti in upravnega bremena, ki bi ga lahko predlogi ustvarili. Drugi domovi so pozvali k tesnejši povezavi med izobraževanjem in poslovnim sektorjem ter k dodatnim pojasnilom o certificiranju digitalnih spretnosti.

Komisija je v odgovorih nacionalnim parlamentom zagotovila, da so bili predlogi pripravljene ob upoštevanju načela subsidiarnosti in ob polnem spoštovanju pristojnosti držav članic na področju izobraževanja. Pojasnila je, da bodo prihodnji dokumenti, ki bodo podpirali razvoj ključnih kompetenc, pripravljene v tesnem sodelovanju z državami članicami, pri čemer bodo to

⁷⁸ COM(2018) 22, 23 in 24 z dne 17. januarja 2018.

⁷⁹ Češka *Poslanecká sněmovna* (tri mnenja), češki *Senát*, nemški *Bundesrat* (tri mnenja), portugalska *Assembleia da República* in romunska *Camera Deputaţilor* (tri mnenja).

prostovoljna orodja za podporo vzajemnemu učenju, in da Komisija ne bo izdajala dokazil o kvalifikacijah in potrjevala kompetenc v okviru akcijskega načrta za digitalno izobraževanje.

Skupna mnenja na lastno pobudo

Leta 2018 je Komisija od nacionalnih parlamentov prejela dve mnenji na lastno pobudo. Obe mnenji je podpisalo šest parlamentov/domov parlamentov držav Višegradske skupine (v nadaljnjem besedilu: V4)⁸⁰. Eno je zadevalo parlamentarno sodelovanje V4, drugo pa prihodnost načela subsidiarnosti ter energetske unije in podnebno politiko.

5. STIKI, OBISKI, SREČANJA IN KONFERENCE

Obiski Komisije v nacionalnih parlamentih in srečanja z njimi

Tako kot v prejšnjih letih so člani Komisije tudi leta 2018 opravili številne obiske nacionalnih parlamentov vseh držav članic in skoraj vseh domov parlamentov. Predsednik Juncker, prvi podpredsednik, podpredsedniki ali komisarji so veliko domov parlamentov obiskali večkrat.

Poleg tega je veliko nacionalnih parlamentov v Bruselj poslalo predstavnike za srečanje s člani Komisije. Leta 2018 je bilo skupaj organiziranih 140 obiskov in srečanj (glej zemljevid spodaj). V okviru pogajalskega procesa o izstopu Združenega kraljestva iz EU se je glavni pogajalec Michel Barnier med svojimi rednimi obiski držav v teku pogajanj srečal tudi z veliko večino nacionalnih parlamentov, da bi jih obvestil o tekočih pogajanjih in/ali njihovem izidu. Leta 2018 so se uradniki Komisije, večinoma visoki uradniki, udeležili več kot 80 srečanj odborov nacionalnih parlamentov, da bi o zakonodajnih predlogih razpravljali na bolj tehnični ravni. Poleg tega je bilo osebje Komisije povabljen tudi na 24 sestankov stalnih predstavnikov nacionalnih parlamentov v Bruslju, na katerih so predstavili ključne pobude ali pomembne teme, kot je izstop Združenega kraljestva iz EU, večletni finančni okvir ali delo in nadaljnje spremljanje projektne skupine za subsidiarnost. Nadalje so stike z nacionalnimi parlamenti ohranjali tudi predstavniki za evropski semester s predstavništvi Komisije v državah članicah, da bi si izmenjevali mnenja o evropskem semestru in drugih gospodarskih zadevah.

Medparlamentarne seje in konference

Leta 2018 je potekalo več medparlamentarnih srečanj in konferenc⁸¹, vključno s Konferenco odborov za evropske zadeve (COSAC⁸²), konferenco predsednikov nacionalnih parlamentov

⁸⁰ Češka *Poslanecká sněmovna*, češki *Senát*, madžarski *Országgyűlés*, slovaška *Národná rada*, poljski *Sejm* in poljski *Senat*.

⁸¹ Več podrobnosti o navedenih srečanjih je na voljo v poročilu Evropskega parlamenta o odnosih med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/annual-reports.html>.

⁸² Konferenca COSAC je edini medparlamentarni forum, vključen v Pogodbi, in sicer v Protokol št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji. Običajno se sestane po dvakrat (eno srečanje predsednikov, eno plenarno zasedanje) v vsaki državi članici, ki predseduje Svetu Evropske unije po načelu rotacije. Komisija ima v konferenci COSAC status opazovalke. Podrobnejša poročila o srečanjih konference COSAC in prispevki v okviru konference COSAC ter odgovori Komisije nanje so na voljo na spletišču konference COSAC na <http://www.cosac.eu/en/>. Več informacij o COSAC je na voljo tudi na:

<http://www.ipex.eu/IPEXL->

[WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8&appLng=SL](http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8&appLng=SL).

Evropske unije⁸³, evropskim parlamentarnim tednom⁸⁴, medparlamentarno konferenco o stabilnosti, gospodarskem usklajevanju in upravljanju⁸⁵, medparlamentarnima konferencama za skupno zunanjo in varnostno politiko ter skupno varnostno in obrambno politiko⁸⁶ ter novo ustanovljeno skupino za skupni parlamentarni nadzor Europola⁸⁷.

Srečanja predsednikov COSAC sta leta 2018 potekali 21. in 22. januarja 2018 v Sofiji (Bolgarija) ter 8. in 9. julija 2018 na Dunaju (Avstrija). Obeh se je udeležil prvi podpredsednik Komisije Frans Timmermans. Delegati so obravnavali prednostne naloge obeh predsedstev, prihodnost Evropske unije in makroregionalne strategije (v Sofiji).

Na plenarnem zasedanju LIX COSAC, ki je potekalo 17. do 19. junija 2018 v Sofiji, so bili obravnavani dosežki bolgarskega predsedstva, povezovanje in povezljivost Zahodnega Balkana, evropski steber socialnih pravic ter kohezijska politika po letu 2020.

Plenarnega zasedanja LX, ki je potekalo 18. do 20. novembra 2018 na Dunaju, se je udeležil podpredsednik Šefčovič, ki je z delegati razpravljal o trenutnem stanju energetske unije. Delegati so obravnavali tudi stanje avstrijskega predsedstva, izstop Združenega kraljestva iz EU (pri čemer so izrazili močno podporo glavnemu pogajalcu Unije in sporazumu o izstopu), podnebno politiko in energetske unije ter preglednost priprave zakonodaje Unije glede na prihajajoče volitve v Evropski parlament.

Komisija je predložila pisne odgovore na prispevke, ki jih je konferenca COSAC sprejela na svojih dveh plenarnih zasedanjih⁸⁸.

⁸³ Konferenca predsednikov nacionalnih parlamentov Evropske unije se organizira enkrat letno v državi članici, ki je predsedovala Svetu Evropske unije po načelu rotacije v drugi polovici predhodnega leta. Srečanje leta 2018 je potekalo 23. in 24. aprila 2018 v Talinu. Več informacij:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do?id=082dbcc55d1a225d015d1bfe7cce00ed&appLng=SL>.

⁸⁴ V okviru evropskega parlamentarnega tedna, ki je potekal v Evropskem parlamentu 19. in 20. februarja 2018, so imeli nagovor podpredsednik Komisije Valdis Dombrovskis ter komisar Günther Oettinger in komisarka Marianne Thyssen. Več informacij: <http://www.europarl.europa.eu/relnatpar/en/high-level-conferences/european-parliamentary-week.html>.

⁸⁵ Na tej konferenci, ki je potekala 17. in 18. septembra 2018 na Dunaju, je imel nagovor komisar Pierre Moscovici. Več informacij:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f3958960f01ee&appLng=SL>.

⁸⁶ Organizirani sta bili dve konferenci, in sicer 15. do 17. februarja 2018 v Sofiji ter 11. in 12. oktobra 2018 na Dunaju. Visoka predstavnica/podpredsednica Federica Mogherini se je udeležila obeh. Več informacij:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f394a4eb201ca&appLng=SL>

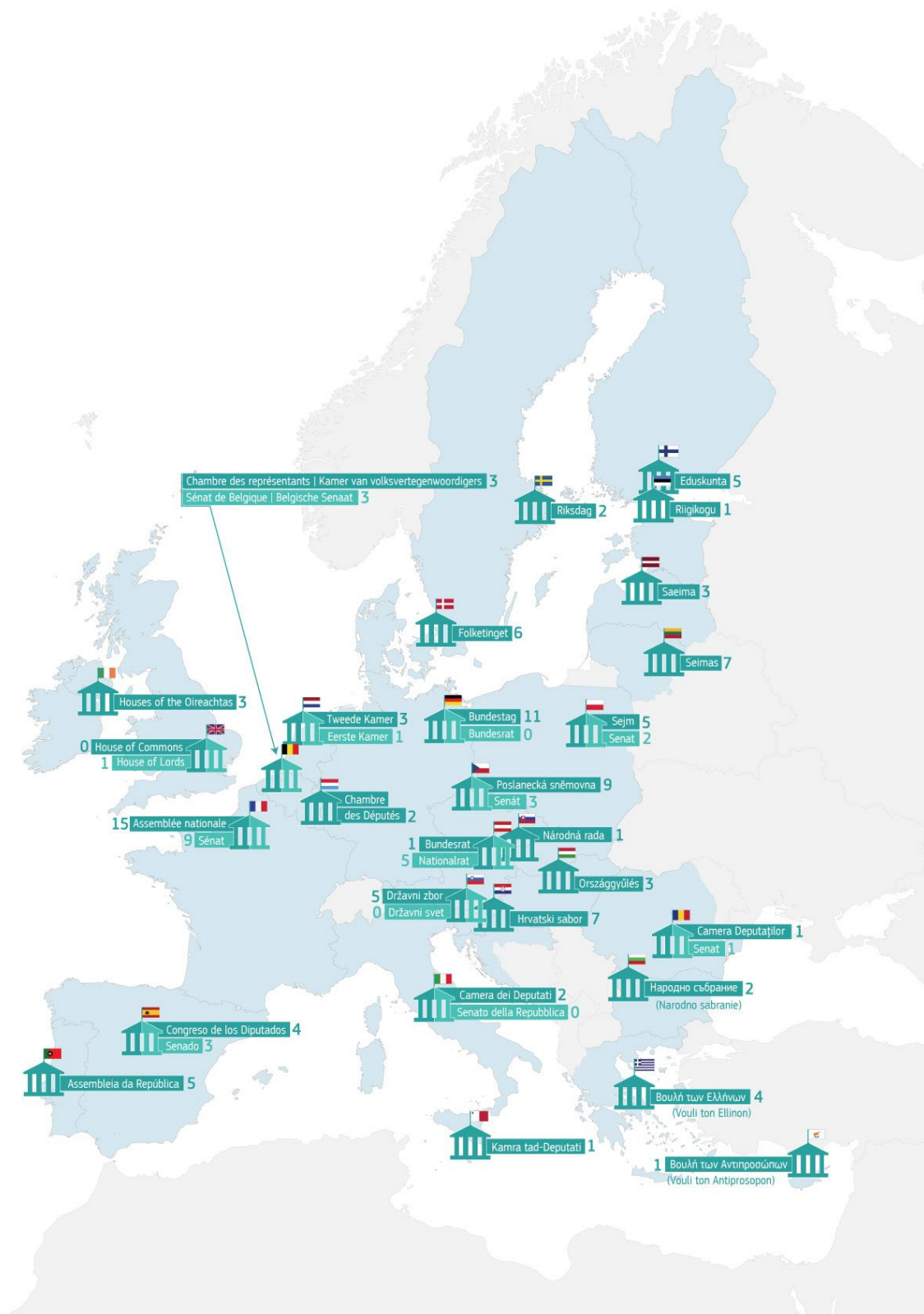
in

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55f38350b015f394ad04c01cc&appLng=SL>.

⁸⁷ Skupina za skupni parlamentarni nadzor Europola je bila ustanovljena leta 2018 in se je sestala dvakrat, in sicer v Sofiji 18. in 19. marca z udeležbo komisarke Marije Gabriel in komisarja Juliana Kinga ter v Bruslju 24. in 25. septembra z udeležbo komisarja Juliana Kinga.

⁸⁸ <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8&appLng=SL>.

Število obiskov članov Komisije v nacionalnih parlamentih in srečanj z njimi v letu 2018
 (skupaj za vse države članice: 140)

6. VLOGA REGIONALNIH PARLAMENTOV

Regionalni parlamenti posredno prispevajo k odnosom Komisije z nacionalnimi parlamenti. V skladu s Protokolom št. 2 k Pogodbama se nacionalni parlamenti pri preverjanju subsidiarnosti osnutkov zakonov Evropske unije za namene izdaje obrazloženega mnenja posvetujejo, kadar je to primerno, z regionalnimi parlamenti, ki imajo zakonodajna pooblastila⁸⁹. Poslanci regionalnih parlamentov so zastopani tudi v Odboru regij, ki izvaja dejavnosti spremljanja prek mreže za spremljanje subsidiarnosti in svoje spletne platforme REGPEX, ki je zasnovana v podporo sodelovanju regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili pri mehanizmu zgodnjega opozarjanja o subsidiarnosti⁹⁰.

Leta 2018 so partnerji REGPEX predložili 95 prispevkov, od tega 75 iz regionalnih parlamentov. Najdejavnejši regionalni parlamenti so bili regionalna zakonodajna skupščina regije Emilija - Romanja (21 prispevkov), deželni zbor Bavarske (20 prispevkov) in deželni zbor Turingije (10 prispevkov). To kaže na veliko povečanje dejavnosti v primerjavi z letom 2017, ko je bilo v okviru platforme REGPEX zabeleženih le 30 prispevkov regionalnih parlamentov (od 66 prispevkov partnerjev REGPEX). Predlogi Komisije, ki so prejeli največ pripomb regionalnih parlamentov, so se nanašali na mehanizem Unije na področju civilne zaščite, revizijo direktive o pitni vodi⁹¹, minimalne zahteve za ponovno uporabo vode in vrednotenje zdravstvenih tehnologij⁹².

Čeprav v Pogodbah ni izrecne določbe o neposrednem sodelovanju med Komisijo in regionalnimi parlamenti, je leta 2018 več regionalnih parlamentov Komisiji neposredno predložilo svoja mnenja. Podali so pripombe o subsidiarnosti, pa tudi o političnih vidikih različnih predlogov Komisije. Komisija se je seznanila z vsemi pripombami in jih je na splošno obravnavala v svojih odgovorih regionalnim parlamentom.

Razmislek o tem, kako bolje vključiti regionalne in lokalne organe v pripravo in spremljanje politik Unije, je bila ena od nalog projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ (glej oddelek 2.1). Več regionalnih parlamentov je projektne skupini predložilo prispevke s pomembnimi predlogi, tudi na javni predstavitvi, in o teh vprašanjih razpravljalo v okviru delovne skupine za subsidiarnost, ki jo je organizirala Konferenca evropskih regionalnih zakonodajnih skupščin (CALRE). Projektne skupina je spodbudila nacionalne parlamente, regionalne parlamente in Odbor regij, da izboljšajo svoje komuniciranje, tudi z učinkovitejšo uporabo svojih IT orodij, s čimer bi zagotovili, da bi zakonodajni postopek in mehanizem za preverjanje subsidiarnosti bolje izražala njihove pomisleke.

Predsednik Juncker se je med letom srečal s predstavniki številnih regionalnih vlad in parlamentov, vključno s predstavniki Flandrije in Valonije (Belgija), Bavarske, Porenja - Pfalza (Nemčija) in Spodnje Avstrije (Avstrija). Drugi člani Komisije so se udeležili podobnih srečanj.

⁸⁹ Prvi odstavek člena 6 Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

⁹⁰ Za več podrobnosti o dejavnostih Odbora regij na področju preverjanja subsidiarnosti glej oddelek 2.4.

⁹¹ V zvezi s tem so nacionalni parlamenti predložili tudi štiri obrazložena mnenja (glej oddelek 3.2).

⁹² COM(2017) 772, COM(2017) 753, COM(2018) 337 in COM(2018) 51.

7. SKLEPNA UGOTOVITEV

Leta 2018 se je skupno število **obrazloženih mnenj**, ki jih je prejela Komisija, znatno zmanjšalo (37 v primerjavi z 52 leta 2017 in 65 leta 2016). To se je zgodilo ob bolj ali manj stabilnemu številu zakonodajnih predlogov, ki jih je predstavila Komisija, in skoraj enakem skupnem številu prejetih mnenj v primerjavi z letom 2017. Poleg tega so prejeta obrazložena mnenja zajemala različna področja politik in niti en predlog ni prejel več kot štirih obrazloženih mnenj nacionalnih parlamentov. To bi lahko bila posledica tega, da je Komisija uporabila dobro preskušeno in celo okrepljeno agendo za boljše pravno urejanje ter da je bila zavezana vključevanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti v vse faze oblikovanja politik, oceni obstoječih okvirov politike pred predložitvijo zakonodajnih sprememb in uvedbi ukrepov na evropski ravni le, če je njena dodana vrednost jasna.

Preverjanje in spremljanje subsidiarnosti sta bili prav tako prednostni nalogi Evropskega parlamenta in Odbora regij, v sklepih Evropskega sveta pa je bila poudarjena potreba po pametni uporabi načel boljšega pravnega urejanja, vključno s subsidiarnostjo in sorazmernostjo.

Projektna skupina za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ je pripravila medinstitucionalni razmislek o tem, kako zagotoviti in izboljšati uporabo načel subsidiarnosti in sorazmernosti. V končnem poročilu je priporočila nadaljnje ukrepe institucij za boljše vključevanje nacionalnih parlamentov ter regionalnih in lokalnih organov v pripravo in spremljanje zakonodaje in politik Unije. Komisija se je na delo projektne skupine odzvala v dveh sporočilih, in sicer oktobra 2018 in aprila 2019. Predstavila je vrsto nadaljnjih ukrepov, kot je priprava skupnih odgovorov na obrazložena mnenja, in te ukrepe prenesla naprej v leto 2019, tudi v okviru svoje pregledane agende za boljše pravno urejanje.

Število mnenj, ki so jih nacionalni parlamenti predložili kot del **političnega dialoga**, je bilo leta 2018 še vedno veliko (569 mnenj), kar je približno enako kot leta 2017 (576), čeprav je velik del teh mnenj pripravilo le nekaj zelo dejavnih domov parlamentov, celo več kot v prejšnjih letih. Razmeroma majhen delež obrazloženih mnenj (6,5 %) in, nasprotno, razmeroma velik delež mnenj na lastno pobudo ali mnenj o nezakonodajnih pobudah (38 %) glede na skupno število predloženih mnenj kažeta, da nacionalni parlamenti še vedno želijo sodelovati v zadevah, ki presegajo vidike subsidiarnosti v pobudah Komisije, in čim prej dati dragocene prispevke k vsebini teh pobud. To izraža željo nacionalnih parlamentov, da bi poleg vplivanja na evropske položaje svojih vlad in nadzor nad njimi sodelovali tudi v evropskem postopku odločanja.

Člani Komisije so na podlagi zaveze, ki jo je ta sprejela že na začetku, in sicer da bo razvijala odnose z nacionalnimi parlamenti, tudi leta 2018 nadaljevali z rednimi razpravami z nacionalnimi parlamenti. To kaže, kako evropske institucije cenijo vlogo nacionalnih parlamentov, ki so ključni pri približevanju Unije njenim državljanom, da bi bila ta preglednejša in dostopnejša.